

Analiza pietei bancare si a asigurarilor

Europa Centrala si de Est si Romania

Aprilie 2011

Adriana MIU: +40 749 040 501
adriana.miu@ensight.ro

Flavia MATEI: +40 743 856 736
flavia.matei@ensight.ro

■ Analiza pietei bancare

- Piata bancara din ECE
- Piata bancara din Romania

■ Analiza pietei asigurarilor

- Piata asigurarilor din ECE
- Piata asigurarilor din Romania

Evolutia pietelor bancare din ECE si Romania in ultimii ani prezinta atat diferente, cat si similitudini

Rezumat analitic – Piata bancara

Analiza pietei bancare din Europa Centrala si de Est (ECE)

1. Desi economia europeana a fost afectata de recesiunea economica, in 2009 activele bancare totale au avut o crestere de ~2%. Romania a fost a 4-a cea mai mare piata bancara din ECE in 2009, activele bancare totale (78.1 mld Euro) depasind media ECE
2. Distributia creditelor in functie de destinatie arata diferente intre tarile ECE (ex. accent pe segmentul corporate vs. credit de consum)
3. In ceea ce priveste cardurile de credit si platile bancare netraditionale, piata ECE nu este pe deplin dezvoltata; Romania si Bulgaria ocupand ultimul loc intre tarile ECE in cadrul acestui segment de piata

Analiza pietei bancare din Romania

4. Avand in vedere criza financiara internationala, anii 2009 si 2010 s-au caracterizat printr-o temperare a activitatii bancare in Romania, confirmata de evolutia activelor nete bancare totale
5. Ritmul ridicat de crestere a creditelor neguvernamentale (acordate populatiei si societatilor nefinanciare) pana in anul 2008 a fost inlocuit de o contractie in 2009 si 2010, in termeni reali. Ritmul anual de crestere a creditelor¹ in RON a atins valori negative in mai 2009, iar cel al creditelor in valuta, in ianuarie 2010
6. Depozitele si-au continuat cresterea, desi in 2010 au inregistrat un ritm de crestere mai lent decat in 2009
7. Ratele medii ale dobanzilor au avut un trend descendent, dupa nivelurile ridicate din 2008
8. In 2010 numarul de carduri valide si valoarea tranzactiilor de retragere de numerar de la ATM au fost mai scazute in 2010 fata de 2008, in timp ce valoarea tranzactiilor de plata cu carduri a crescut
9. Cresterea creditelor neperformante, cumulata cu venituri scazute, au afectat profitabilitatea sistemului bancar (la sfarsitul anului 2010, pierderea neta agregata a fost de ~71 mEUR BNR)
10. Tendintele pe termen scurt si mediu ale sistemului bancar romanesc includ: repositionarea bancilor mici pe segmente de nisa, o potentiala consolidare a sistemului bancar prin fuziuni si achizitii, concurenta sporita pentru clientii „buni”, cresterea gradului de penetrare a cardurilor etc.

Nota: In momentul redactarii studiului de fata, date oficiale privind evolutia sistemului bancar in anul 2010 sunt inca in curs de comunicare. Analiza si tendintele formulate au fost realizate pe baza datelor existente pana in luna februarie 2011. Pe masura ce se vor publica alte informatii oficiale, studiul va fi actualizat.

- **Analiza pietei bancare**

- **Piata bancara din ECE**

- **Piata bancara din Romania**

- **Analiza pietei asigurarilor**

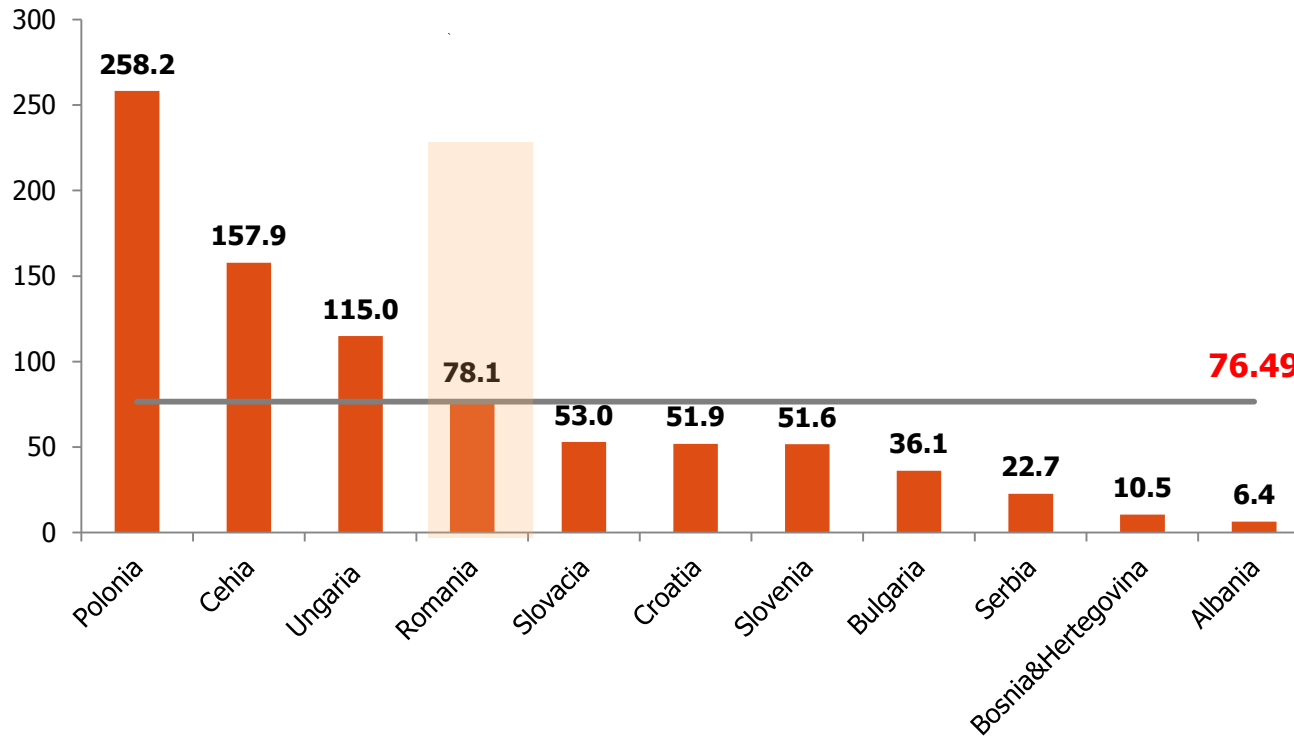
- **Piata asigurarilor din ECE**

- **Piata asigurarilor din Romania**

Cele mai mari piete bancare din ECE sunt Polonia, Cehia, Ungaria si Romania

Dimensiunea pietei bancare din ECE

Active bancare totale, ECE, 2009 (mld. Euro)

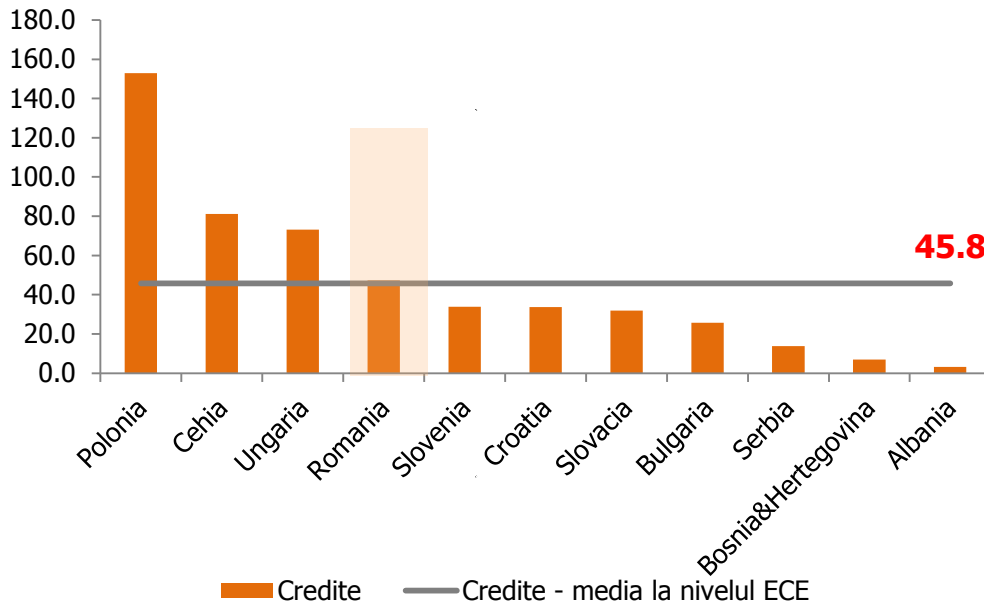

- Cu toate ca economia europeana a fost afectata de recesiunea economica, tendinta generala de scadere a activelor bancare din ECE nu a fost conform asteptarilor
- In 2009, activele bancare totale din ECE au avut o crestere de ~2%
- Polonia, tara din ECE cu cea mai dezvoltata piata bancara, a acumulat la sfarsitul lui 2009 active bancare totale de 258,21 mld. Euro
- Peste media activelor bancare inregistrata in ECE se afla urmatoarele tari: Cehia, Ungaria si Romania

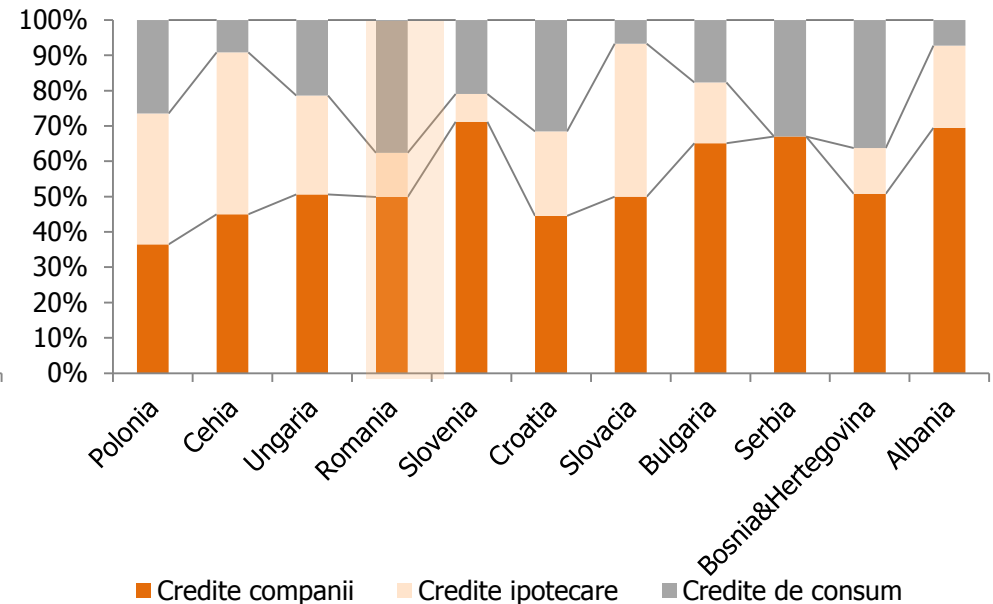
Zona de interes privind creditele bancare difera de la tara la tara (in Romania cea mai mare pondere o au creditele de consum)

Credite in ECE

Credite totale, ECE, 2009 (mld. Euro)

Credite in functie de destinatie, ECE, 2009 (mld. Euro)

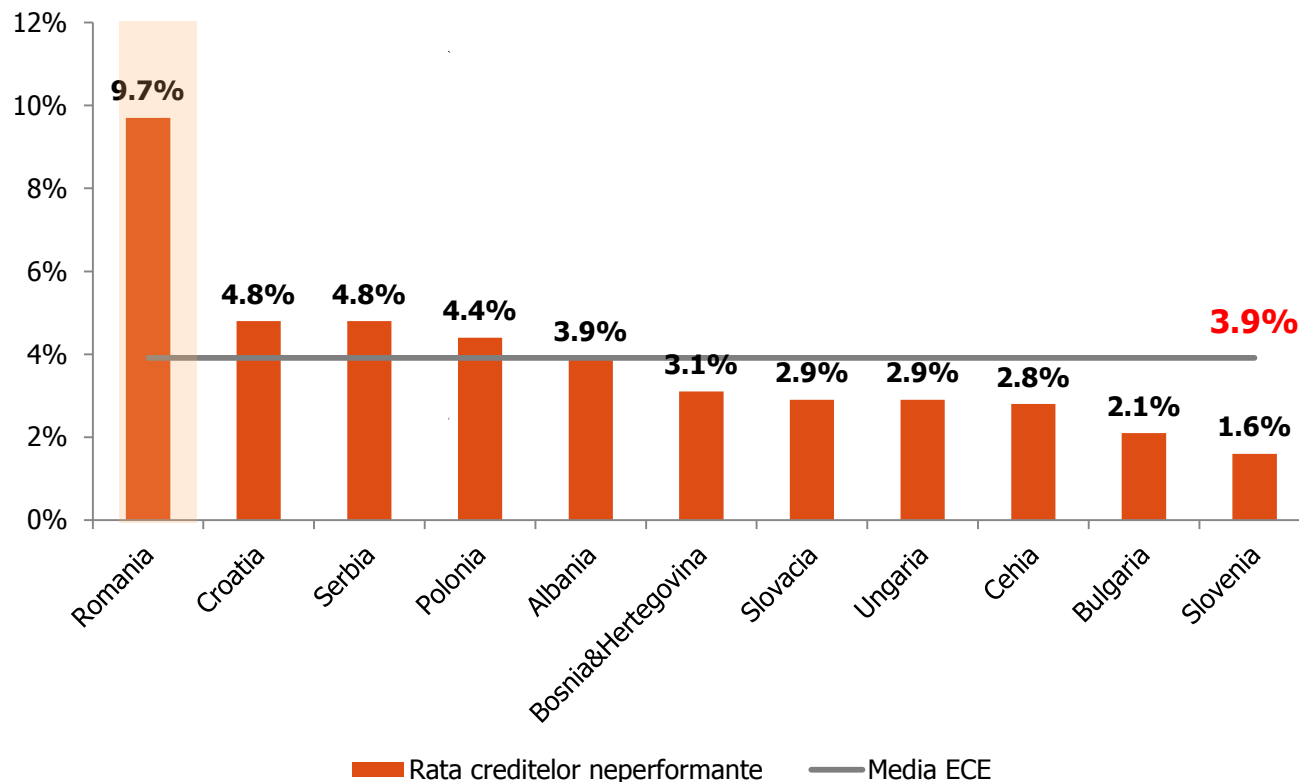
- Tendinta generala a creditelor bancare la nivel de ECE a fost de crestere moderata in 2009 de ~3%
- Ungaria si Romania sunt singurele tari care au inregistrat o scadere a creditelor totale acordate
- Evolutia initiala a imprumuturilor din ECE a aratat o scadere a creditelor de consum, urmata de o scadere a creditelor acordate companiilor

- Distributia creditelor in functie de destinatie arata diferente intre tarile ECE
- In timp ce tari precum Slovenia se concentreaza pe sectorul corporate, tari ca Romania inregistreaza un nivel mai ridicat al creditelor de consum

Ponderea creditelor neperformante este extrem de ridicata pe piata din Romania, in comparatie cu restul pietelor din ECE

Credite neperformante in ECE

Rata creditelor neperformante*, ECE, 2009

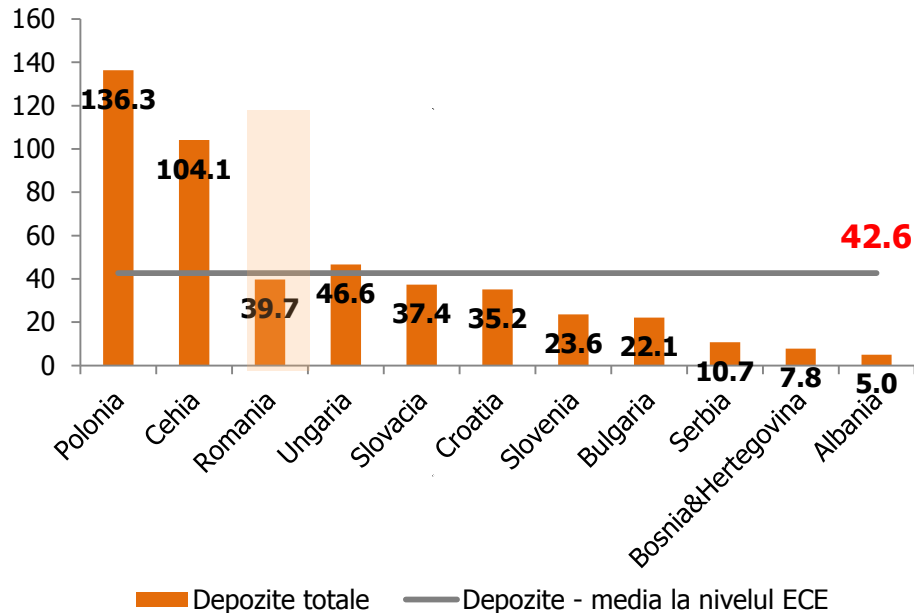

- Romania are o rata a creditelor neperformante peste dublul mediei creditelor neperformante din ECE
- Valorile in crestere ale creditelor neperformante reprezinta motivul pentru implementarea de noi reguli si standarde mai restrictive de adecvare a capitalului

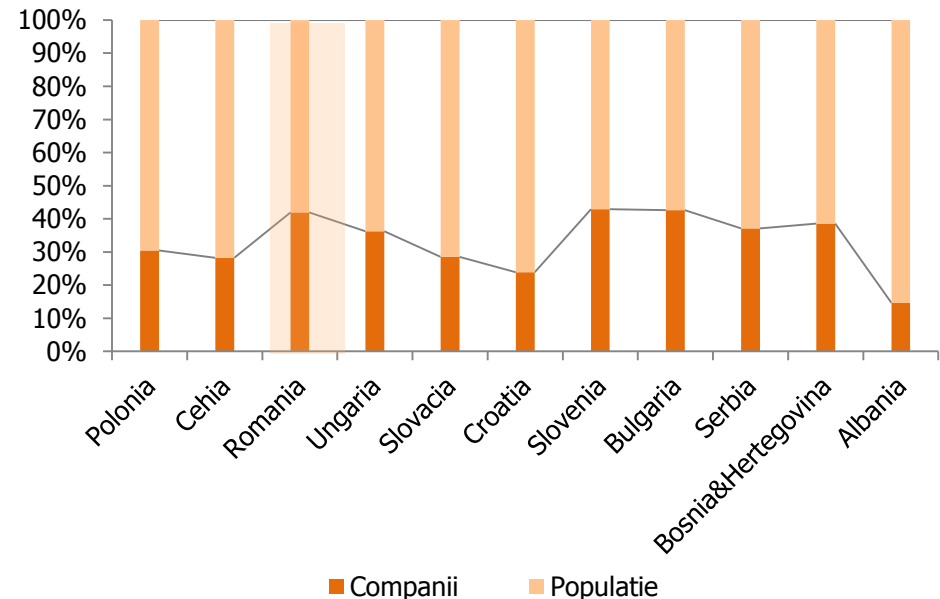
Dimensiunea depozitelor bancare in tarile din ECE este in concordanta cu cea a pietei bancare totale in functie de active nete

Depozite bancare in ECE

Depozite bancare totale, ECE, 2009, (mld. Euro)

Depozite bancare in functie de deponenti , ECE, 2009, (mld. Euro)

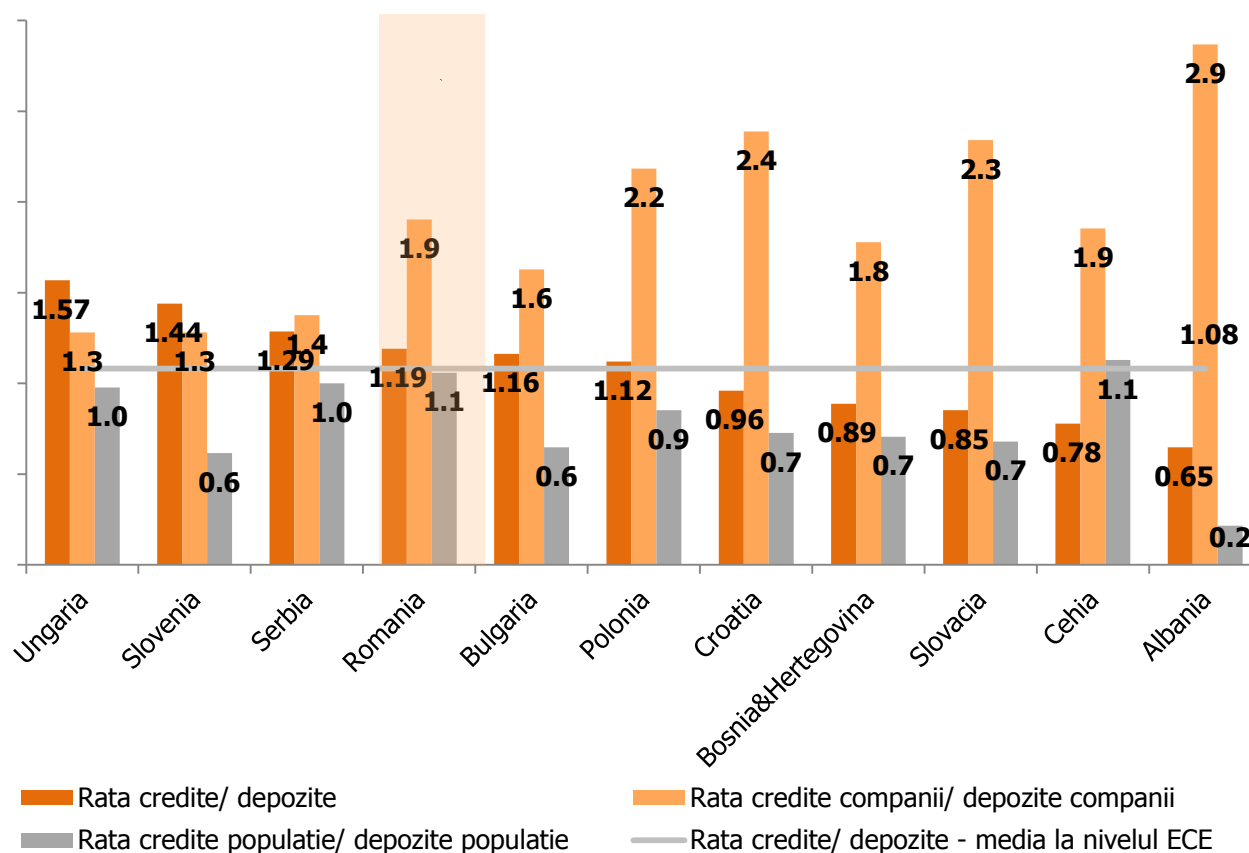

- Ca urmare a crizei economice si financiare, bancile s-au reorientat spre operatiuni comerciale traditionale, in ceea ce priveste finantarea activitatilor bancare generale
- Cea mai cunoscuta operatiune traditionala de acest gen este colectarea de depozite
- Pentru a deveni competitive pe aceasta piata, bancile din ECE au dezvoltat noi produse care incorporeaza solutii tehnologice avansate (modalitati multiple de plata, plati contactless) si au inceput sa foloseasca canale noi de distributie (telefon, internet)

Tarile din ECE care au nevoie de finantare pentru a acoperi cererea de creditare sunt Ungaria, Slovenia, Serbia, Romania, Bulgaria si Polonia

Nevoi de finantare ale bancilor din ECE

Raport credite/depozite, ECE, 2009

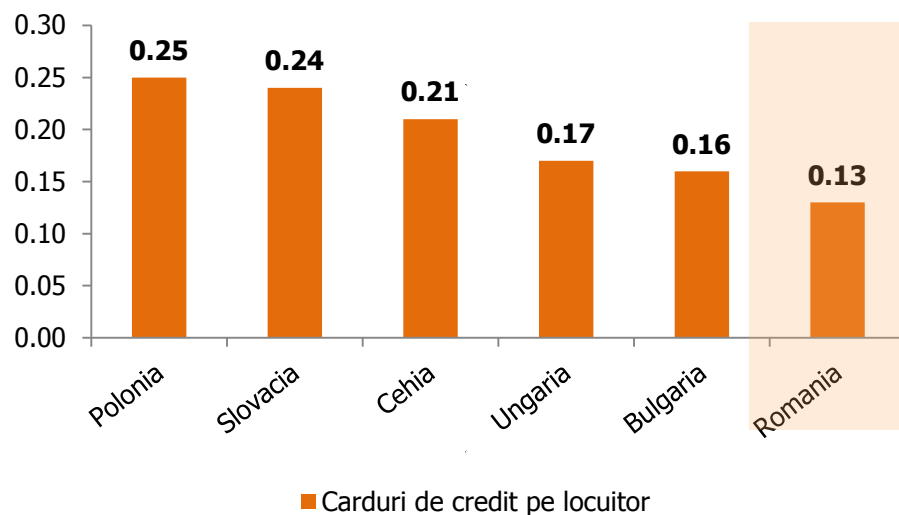

- O caracteristica a pietei bancare din ECE, spre deosebire de restul tarilor europene, este nevoia de finantare
- Pentru jumatate din tarile din ECE (unele dintre cele mai mari pietele) raportul credite/depozite este supraunitar, ceea ce semnifica fonduri acordate ca si imprumut mai mari ca valoare decat fonduri atrase in mod traditional (depozite)
- Metoda uzuala de abordare a acestei situatii este beneficierea de sprijin de la activitatile din vest ale grupului financiar, atunci cand este posibil
- In afara de Ungaria, Slovenia si Serbia, toate tarile din ECE prezinta un dezechilibru semnificativ intre nivelul creditelor acordate companiilor si cel al depozitelor atrase de la acestea
- Avand in vedere faptul ca segmentul de retail detine o pondere mai mare in activitatile bancare totale, acesta este de asemenea un factor determinant al raportului total credite/depozite pe tara

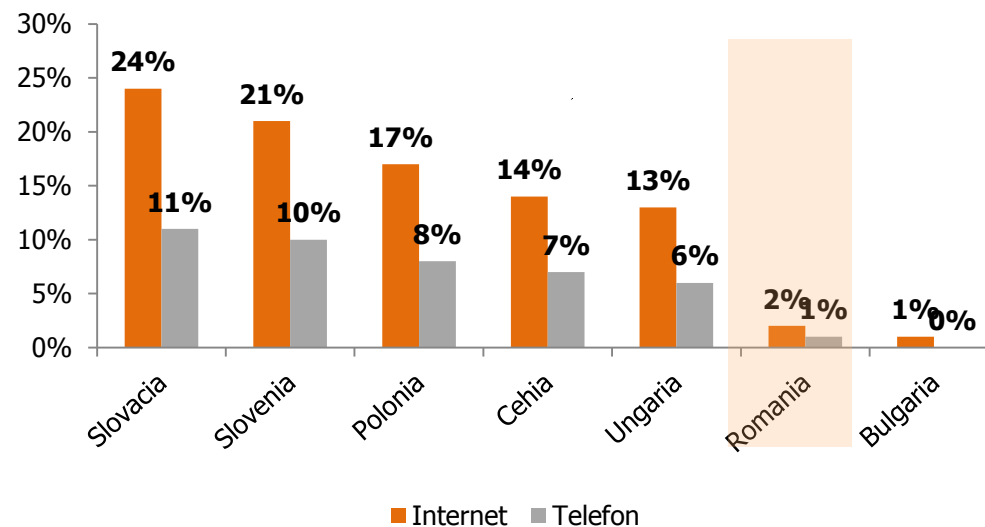
Romania si Bulgaria sunt ultimele tari clasate in ECE privind utilizarea cardurilor de credit si a platilor bancare netraditionale

Plati bancare si instrumente de plata in ECE

Carduri de credit pe locuitor, ECE, 2008

Modalitati de plata netraditionale (%), ECE, 2008

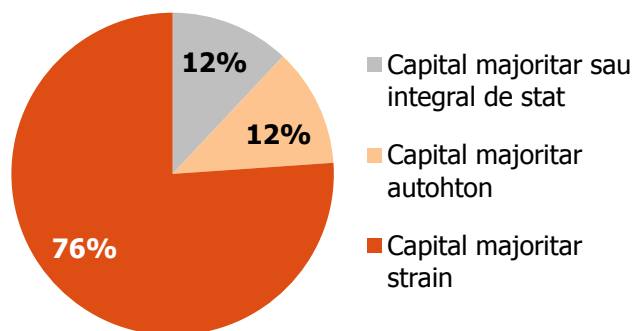
- Desi Romania este o piata financiara mare in cadrul ECE, numarul cardurilor de credit pe locuitor plaseaza tara in partea de jos a clasamentului, cu o valoare aproape de doua ori mai mica decat cea a Poloniei
- Piata cardurilor de credit din ECE nu este inca pe deplin dezvoltata, aratand un mare potential de crestere
- Tranzactiile online si telefonice sunt in curs de dezvoltare pe toate pietele din ECE
- Romania si Bulgaria sunt in faza incipienta de dezvoltare a pietei din punct de vedere al modalitatilor netraditionale de efectuare a tranzactiilor bancare

- **Analiza pietei bancare**
 - **Piata bancara din ECE**
 - **Piata bancara din Romania**
- **Analiza pietei asigurarilor**
 - **Piata asigurarilor din ECE**
 - **Piata asigurarilor din Romania**

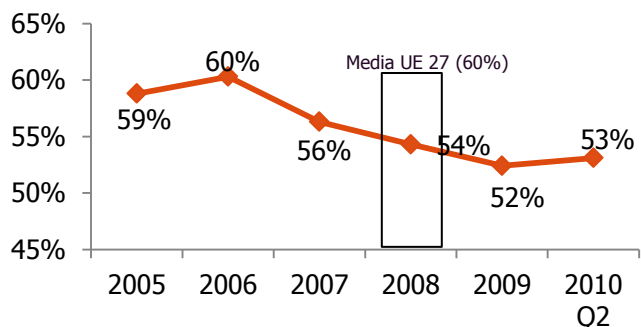
2009 si 2010 s-au caracterizat printr-o moderare a activitatii bancare in Romania, confirmata de evolutia activelor nete bancare totale

Sistemul bancar din Romania

Structura actionariatului in cadrul institutiilor de credit din Romania (Sep. 2009)

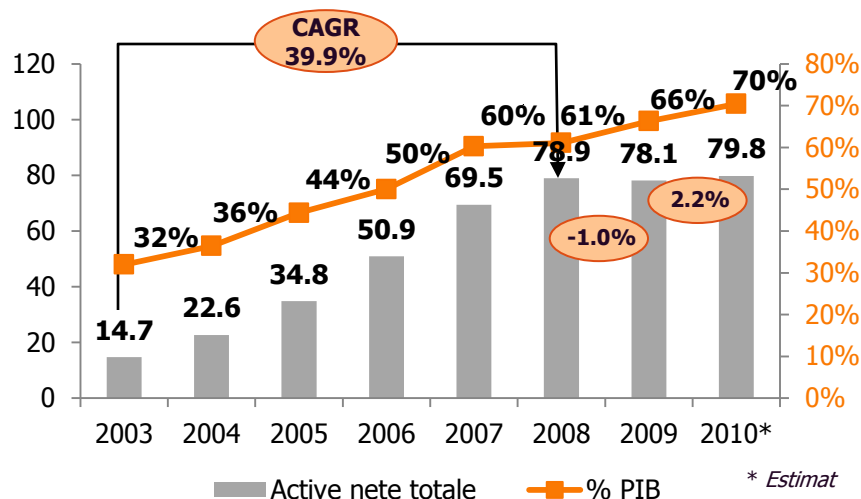

Gradul de concentrare a sistemului bancar romanesc

—●— Pondere a activelor primelor 5 banci in total active

Evolutia activelor nete bancare totale (mld. EUR)

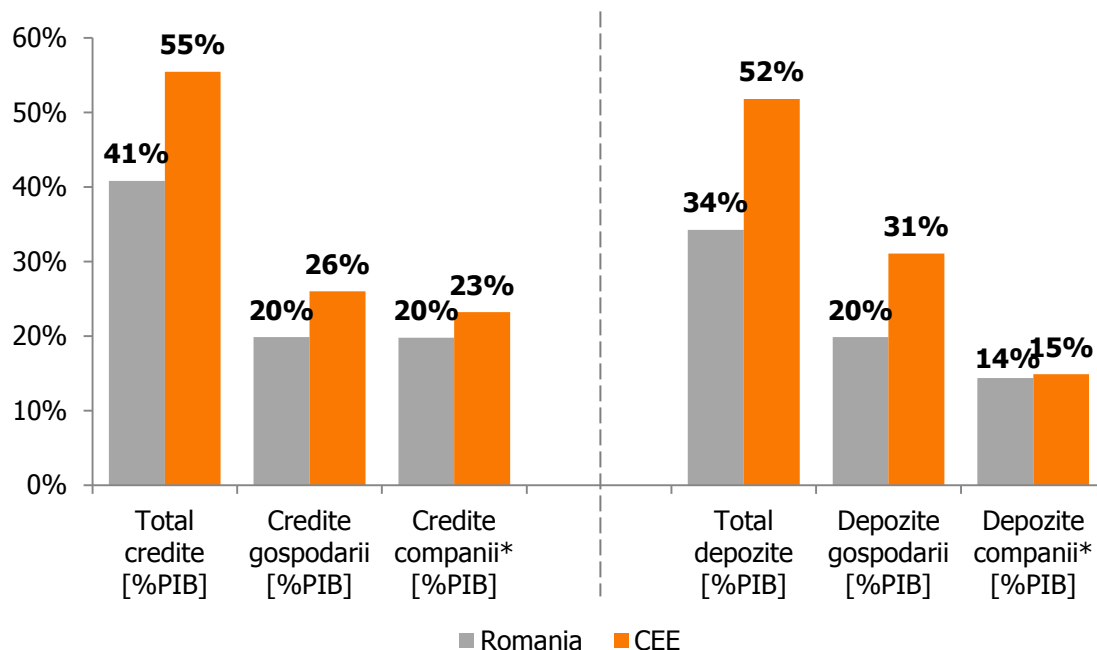

- Peste 75% din sistemul bancar ramanesc are capital majoritar strain, participatia Greciei fiind de ~35%, Austria ~23%, Olanda ~12%**.
- In anul 2009 s-a observat o moderare a activitatii bancare, reflectata printr-o crestere usoara, de 5%, a activelor nete agregate exprimate in RON, si de o scadere de -1% in EUR
- Conform datelor oficiale, in 2010, activele nete agregate exprimate in EUR au avut o crestere usoara (2.2%)
- Sistemul bancar are un grad de concentrare moderat, ponderea activelor primelor 5 banci in total active fiind de ~ 53%; Tendinta a fost descendenta in ultimii ani, cu a crestere usoara in semestrul 2 din 2010

Exista inca potential de crestere organica in sistemul bancar romanesc, avand in vedere gradul de penetrare bancara

Gradul de penetrare bancara

Grad de penetrare bancara, analiza comparativa ECE, 2009

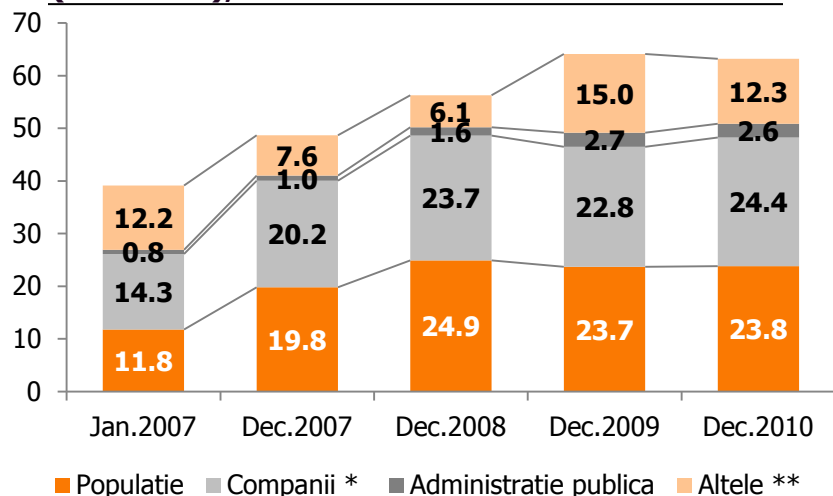

- Gradul de penetrare bancara din Romania este inca redus fata de cel inregistrat la nivel de ECE
- Astfel, ponderea creditelor totale in PIB este in Romania de 41%, comparativ cu un nivel de 55% in ECE
- De asemenea, depozitele atrase in Romania in 2009 reprezinta 34% din PIB, in timp ce in ECE raportul este de 52%
- In ceea ce priveste depozitele populatiei, acestea sunt reduse fata de nivelurile ECE (20% din PIB in Romania, fata de 31% in ECE)

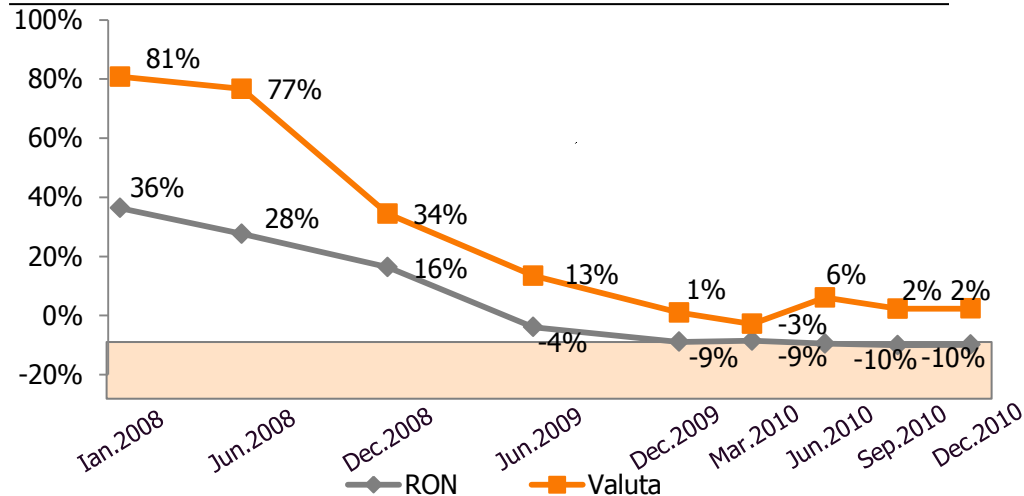
Anii de crestere ridicata a creditului neguvernamental au fost urmati de a contractie a acestuia, in termeni reali, in 2009 si 2010

Credite – structura si rata de crestere

Structura creditelor in functie de destinatie (mld. EUR), valori nominale

Ritmul anual de crestere a creditului neguvernamental, termeni reali

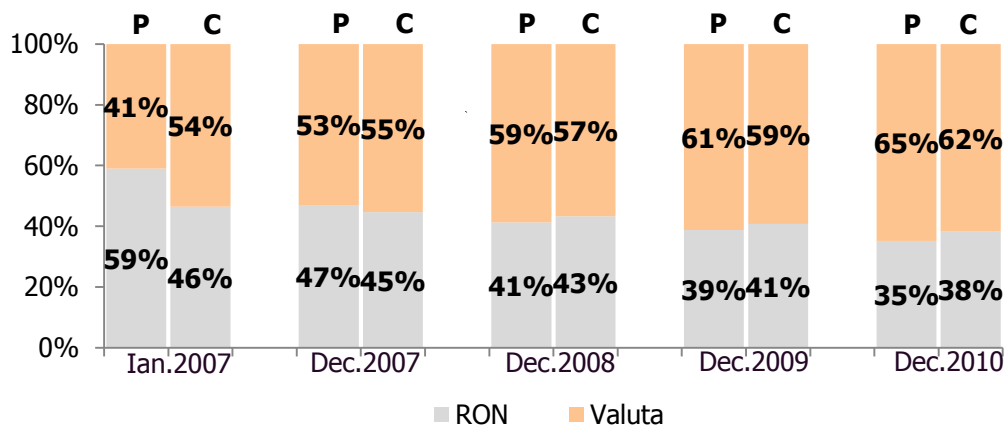

- Ritmul de crestere a creditului neguvernamental a fost ridicat pana in anul 2008, dar in 2009 a avut o contractie in termeni reali atat pe segmentul populatiei, cat si pe cel al societatiilor nefinanciare, urmat in 2010 de aceeasi tendinta pentru gospodarii si de o crestere usoara pentru societati nefinanciare (in valori nominale, in 2010, 0.5% crestere pentru populatie, 7.3% pentru societati nefinanciare***)
- De asemenea, incepand cu anul 2009 a crescut expunerea fata de creditul guvernamental, comparativ cu valorile din anii precedenti
- Astfel, **creditele in RON** au avut o rata de crestere descendenta, in termeni reali, iar in **mai 2009 a atins valori negative**, aceeasi tendinta mentinandu-se si pe parcursul anului 2010
- In termeni reali, **creditele in valuta** au avut in 2009 o rata de crestere descendenta (crestere care nu a atins nivelul inregistrat in anii precedenti); Dinamica a fost diferita fata de creditele in RON si a atins **valori negative in ian. 2010**, reluand un ritm de crestere pozitiv, dar redus, spre sfarsitul anului
- Contractia creditului s-a datorat atat ofertei reduse a bancilor (aversiune ridicata la risc), precum si cererii reduse determinata de conditiile economice nefavorabile (rata somajului, reducerea veniturii disponibil etc.), deprecierea/volatilitatea RON la inceputul lui 2009, costuri ridicate ale creditelor

15 Ponderele creditelor in valuta a crescut contant in total credite acordate, atat pe segmentul populatiei, cat si pentru companii

Credite – structura in functie de moneda

Structura creditelor totale in functie de moneda

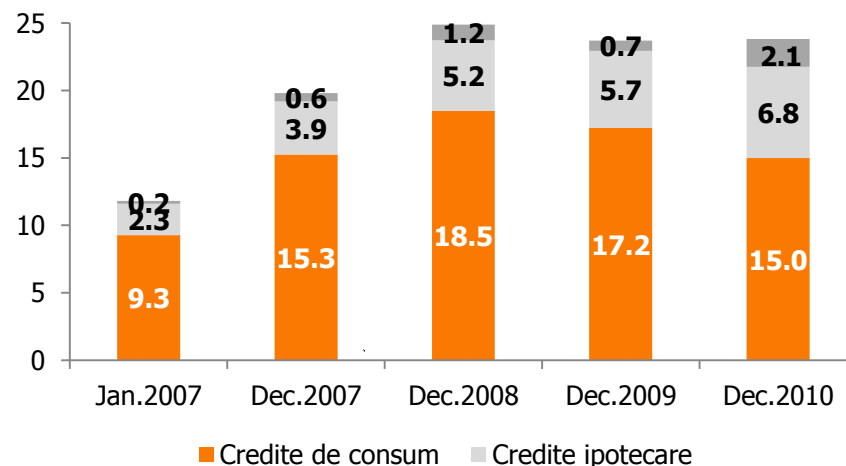

Nota: P – Populatie, C – Companii (societati nefinanciare)

- In ceea ce priveste structura creditelor acordate populatiei in functie de destinatie, creditele de consum au o pondere ridicata (63% in dec. 2010)
- Creditele de consum au avut un ritm de crestere ridicat pana in anul 2008, care in 2009 si 2010 a fost urmat de o contractie
- Totusi, in pofida presiunii existente privind intermedierea financiara, creditele ipotecare au avut o evolutie pozitiva, desi redusa, in termeni nominali, o contributie avand si Programul "Prima Casa"
- In ceea ce priveste creditele acordate companiilor, in iun. 2010, 45% au fost acordate pentru nevoi de trezorerie, urmate de credite pentru finantarea stocurilor si pentru echipamente

- Ponderele creditelor in valuta din total credite a crescut in mod constant din ian. 2007, atat pentru creditele acordate populatiei, cat si pentru companii
- In dec. 2010, creditele in RON reprezentau 35% din creditele totale acordate populatiei, iar 38% din cele acordate companiilor

Structura creditelor acordate populatiei in functie de destinatie (mld. EUR)

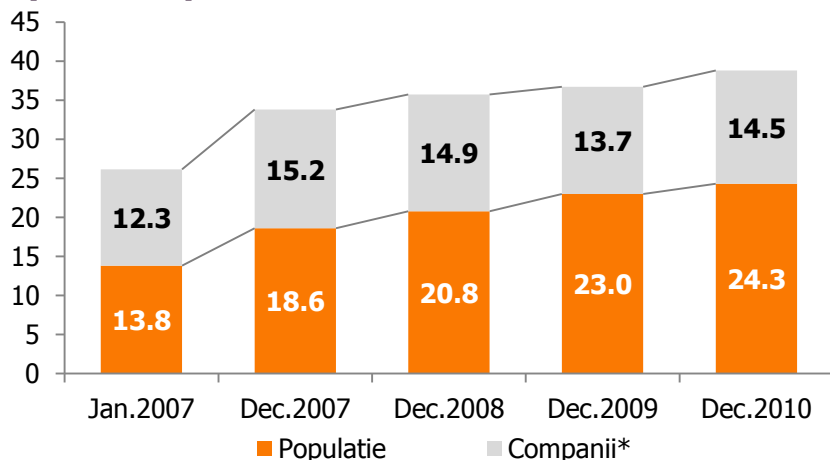

Sursa: BNR 2010
Analiza Ensign

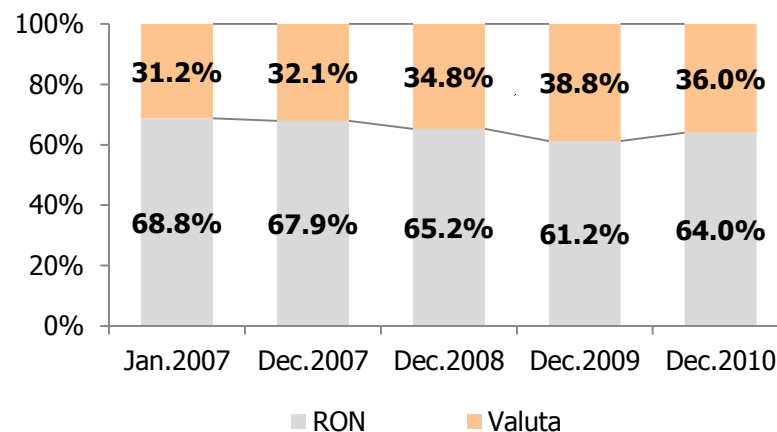
Depozitele au continuat tendinta ascendenta si in anul 2010, dar cu un ritm de crestere mai redus fata de 2009, in valori nominale

Depozite

Structura depozitelor in functie de deponenti, (mld. EUR), valori nominale

Structura depozitelor in functie de moneda

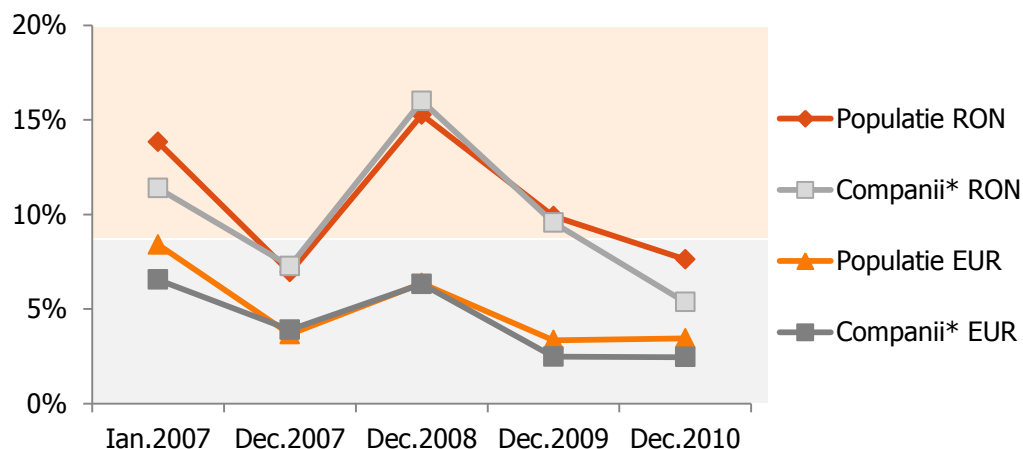

- Conform datelor oficiale, depozitele populatiei au atins in dec. 2010 suma de 24.3 mld. EUR, o crestere de 6.9% fata de anul 2009, in timp ce depozitele companiilor* au fost de 14.5 mld. EUR, cu 5.8% mai mari decat in 2009 (in valori nominale)
- Totusi, ritmul anual de crestere a depozitelor populatiei a scazut in 2010, comparativ cu valorile atinse in anii precedenti, atat pentru depozitele in RON, cat si pentru cele in valuta
- Astfel, tendinta populatiei catre economisire a fost vizibila si in 2010, chiar daca intr-un ritm de crestere mai mic, datorat reducerii veniturii disponibil si, de asemenea, dobanzilor mai mici oferite de banci in comparatie cu anii 2008-2009
- Ritmul de crestere a depozitelor atrase de la companii* a fost mai mare, comparativ cu valorile anuale, negative din 2009
- Ponderea depozitelor in RON in total depozite a fost de 64% in dec. 2010, inregistrandu-se o usoara crestere fata de ponderea lor in 2009
- In ceea ce priveste principalii jucatori pe piata, cele mai mari volume de depozite au fost atrase de BCR si BRD, urmate de banci precum: CEC Bank, Raiffeisen Bank, Banca Transilvania, UniCredit Tiriac Bank, Bancpost, Alpha Bank etc.

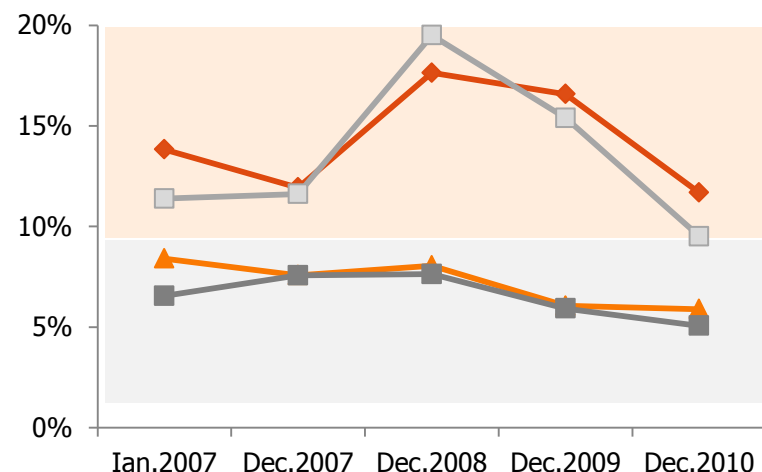
Ratele medii ale dobanzilor practicate pentru credite si depozite au avut o tendinta descendenta fata de valorile ridicate de la sf. lui 2008

Ratele dobanzii

Depozite noi la termen – rate medii dobanzi (%p.a.)

Credite noi – rate medii dobanzi (%p.a.)

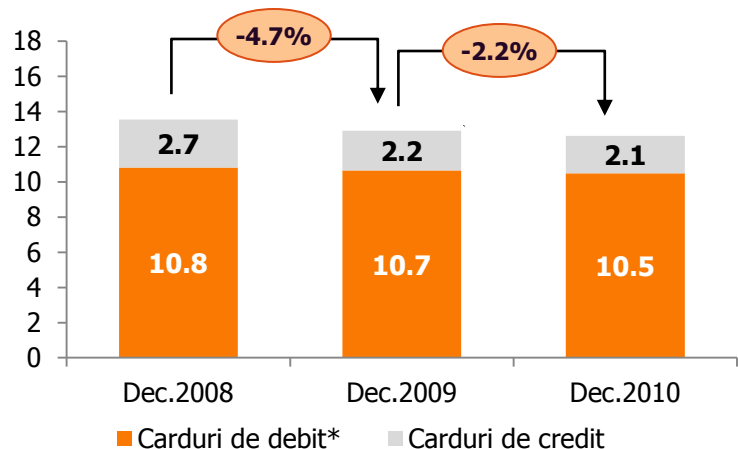

- Criza economica si financiara a condus la o reorientare a bancilor de la obiective cantitative (cota de piata) catre analize calitative si de risc ale creditarii. Impactul a constat in reducerea ofertei bancilor, prin cresterea dobanzilor la credite la sfarsitul anului 2008 si inceputul lui 2009, corelata cu o competitie crescuta pentru atragerea depozitelor
- La inceputul anului 2009, bancile au inceput ajustarea descendenta a dobanzilor practicate pentru credite si depozite noi si existente in sold, atat in RON, cat si in EUR
- Astfel, in decembrie 2010, ratele medii ale dobanzilor practicate pentru credite noi in RON erau 9.85% (p.a.), cu 9.39pp mai mici decat valorile din 2008, iar pentru creditele noi in EUR 5.23% fata de 7.71% in 2008
- In ceea ce priveste dobanzile depozitelor noi, nivelul lor din dec. 2010 (2.88%) este apropiat de valorile din 2009 (2.91%) datorita nevoii de finantare a bancilor, in timp ce dobanzile pentru depozite noi in RON (6.34%) erau mai mici decat cele din 2009 (9.71%)
- De asemenea, spre sfarsitul anului 2010, ratele medii ale dobanzilor practicate pentru credite noi (RON si EUR) erau mai mici decat cele practicate pentru creditele existente in sold, indicand si tendinta bancilor de a atrage clienti (incl. refinantare)

In 2010, numarul cardurilor valide si valoarea tranzactiilor de retragere de numerar de la ATM au fost mai scazute fata de nivelurile din 2008

Carduri

Numar de carduri valide (mil. unitati)

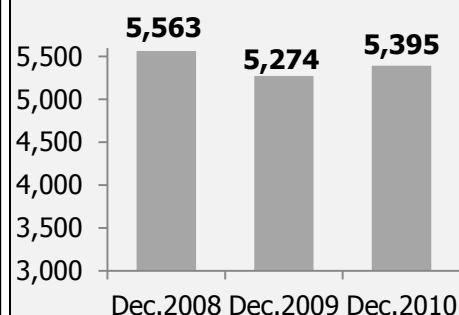
* Includand cardurile cu functie de debit amanat

- Piata din Romania prezinta un potential de crestere in ceea ce priveste gradul de penetrare a cardurilor pe piata (vezi slide-ul nr. 10), cu atat mai mult cu cat in ultimii 2 ani numarul cardurilor valide de credit si de debit a avut o tendinta descendenta
- Numarul de **carduri de debit** valide a scazut atat in 2009, cat si in 2010, cu -1.5%, comparativ cu valorile din 2008, respectiv 2009
- **Cardurile de credit** valide s-au redus ca numar in 2009 (-17.3%) si in 2010 (-5.6%), in comparatie cu valorile din anii precedenti
- BCR, BRD, Banca Transilvania, Raiffeisen Bank au inregistrat fiecare un total de peste 1 milion de unitati de carduri emise in primul semestru din 2010

- Valoarea retragerilor de numerar de la ATM au crescut in 2010 cu 2.3%** fata de 2009, dupa o scadere anuala in 2009 de -5.2%
- Tranzactiile de plata cu carduri au avut, de asemenea, o rata de crestere pozitiva in 2010 (18.4%), dupa o contractie in 2009 (-6.8%)
- Platile cu cardul s-au extins si catre alte zone cum ar fi: taxe, amenzi, calatorii cu taxiul, transferuri de numerar prin ATM
- Asadar, bancile incurajeaza utilizarea cardurilor prin lansarea de noi produse, campanii de promovare, reduceri, premii etc.
- De asemenea, noi tehnologii sunt introduse (ex: tehnologia contactless lansata de BRD in 2010)

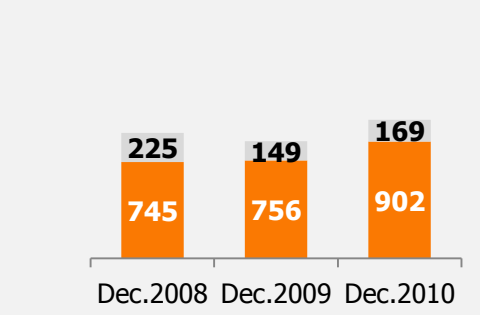
Valoarea tranzactiilor cu carduri

Retrageri de numerar de la ATM (mil. Euro)

Retrageri de numerar de la ATM-urile din Romania cu carduri emise in tara sau in strainatate

Tranzactii de plata cu cardul (mil. Euro)

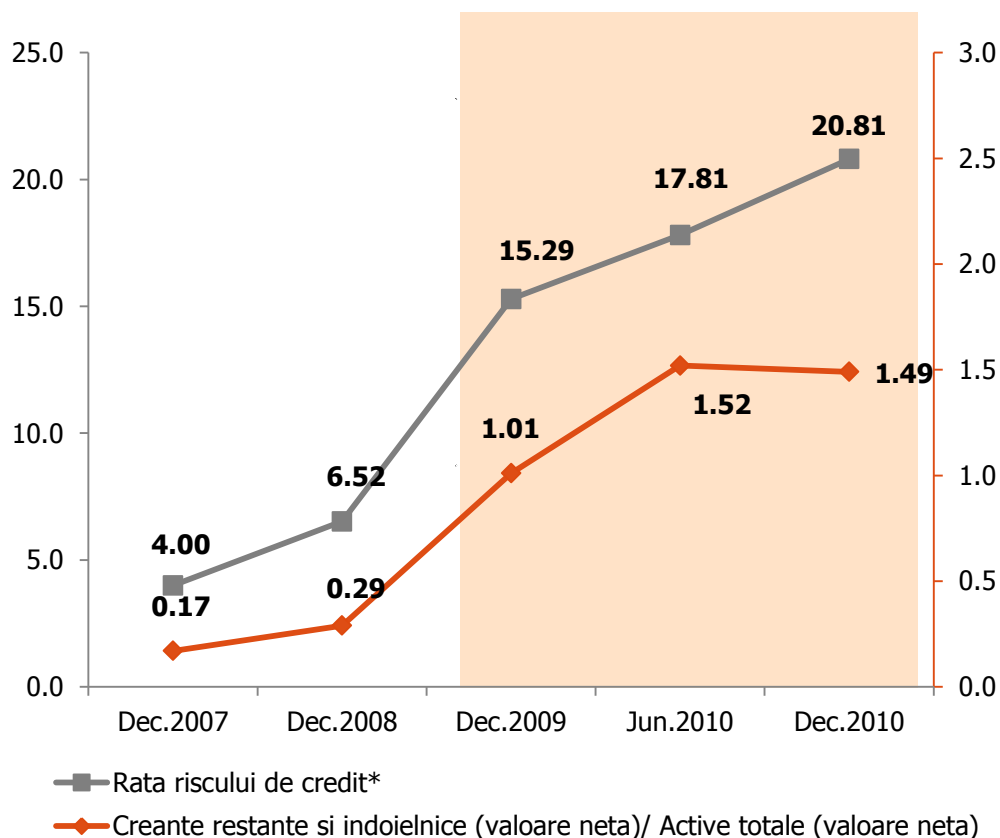

* Includand cardurile cu functie de debit amanat

Evolutia nefavorabila a creditelor neperformante din ultimii doi ani a condus la deteriorarea calitatii creditelor pentru multe banci

Calitatea creditului

Evolutia creditelor neperformante (%)

- O consecinta directa a strategiei agresive de creditare practicata in anii precedenti, cumulata cu o crestere a presiunilor financiare ale populatiei si companiilor, precum si o devalorizare a RON la inceputul anului 2009, au determinat o deteriorare semnificativa a calitatii creditelor
- Astfel, indicatorii financiari care masoara calitatea creditului s-au inrautatit in 2009 si au continuat aceeasi tendinta si in 2010
- Conform datelor oficiale, *Rata riscului de credit** a avut in decembrie 2010 o valoare de 20.8%, in comparatie cu un nivel de 4.0% in decembrie 2007
- Totusi, multe banci si-au majorat capitalul in 2009 si 2010. Astfel, un nivel bun de adecvare a capitalului** asigura o protectie in fata unor potentiale constrangeri datorate cresterii creditelor neperformante

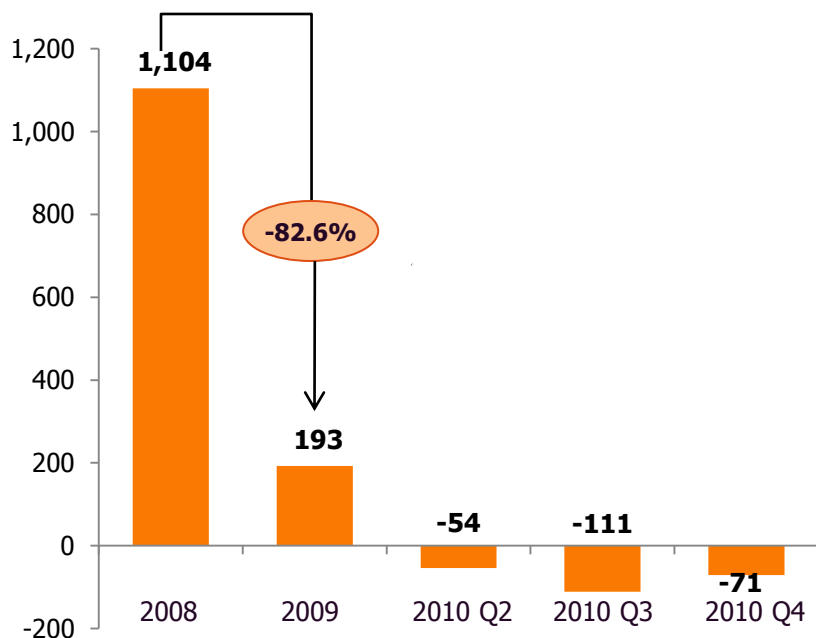
* *Expunere bruta aferenta creditelor nebancaire si dobanzilor, clasificate in indoielnic si pierdere / Total credite si dobanzi clasificate, aferente creditelor nebancaire, exclusiv elementele in afara bilantului*

** *Indicatorul de solvabilitate = 14.66% (Dec.2010)*

Profitabilitatea sistemului bancar a fost afectata semnificativ in 2009, in 2010 atingand valori negative

Profitabilitatea sistemului bancar

Rezultat net anual – sistemul bancar agregat (mil. Euro)

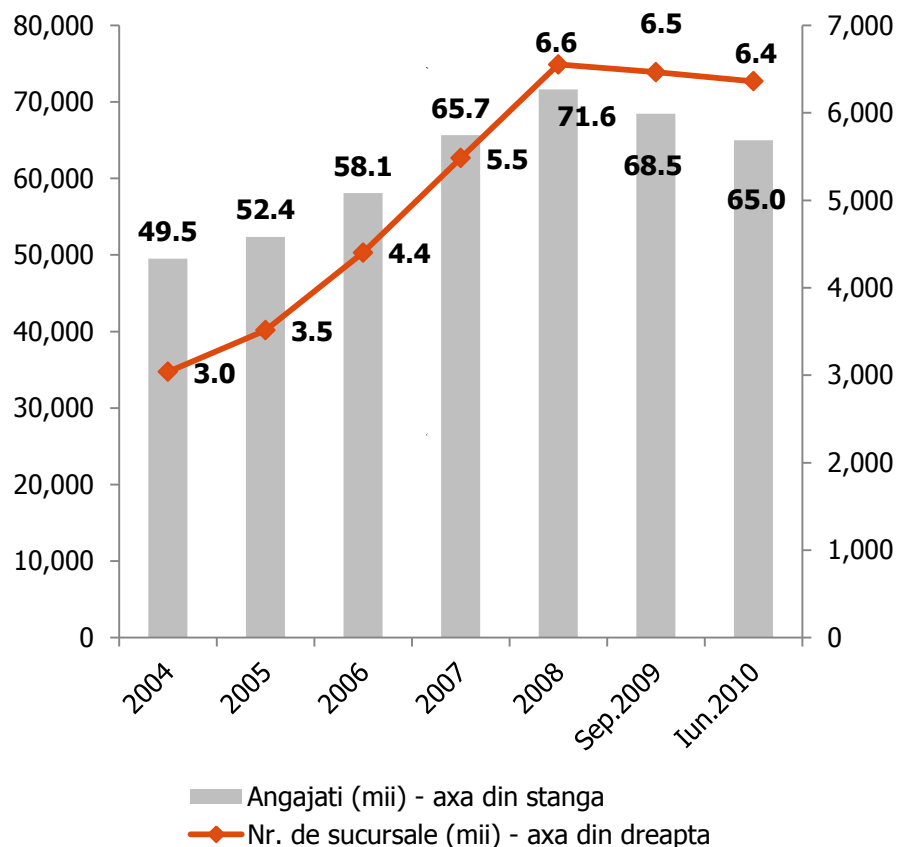

- Cresterea creditelor neperformante, cumulata cu reducerea veniturilor (ca urmare a activitatii de creditare redusa) au afectat rezultatul net agregat al sistemului bancar
- Astfel, in 2009 profitul net agregat al sistemului bancar a scazut cu ~83%, in comparatie cu 2008, si la sfarsitul anului 2010, a fost inregistrata o pierdere neta agregata de ~71 mEUR
- Decalajul dintre jucatorii de top si cei mici a continuat sa se adanceasca: doar 20 de banci din totalul de 42 au avut profit in 2010, cele mai multe pierderi fiind inregistrate de bancile mai mici
- In iunie 2010, cota de piata a bancilor care au inregistrat pierderi a fost de ~ 23% din activele totale ale sistemului bancar
- Ratele de profitabilitate, ROA and ROE*, au avut o tendinta puternic descendenta, atat in 2009, cat si in 2010

In consecinta, bancile au redus cheltuielile operationale si au reexaminat planurile de extindere a retelei de sucursale

Costuri si reseaua de distributie

Evolutia retelei de sucursale si a numarului de angajati

Reducerea costurilor

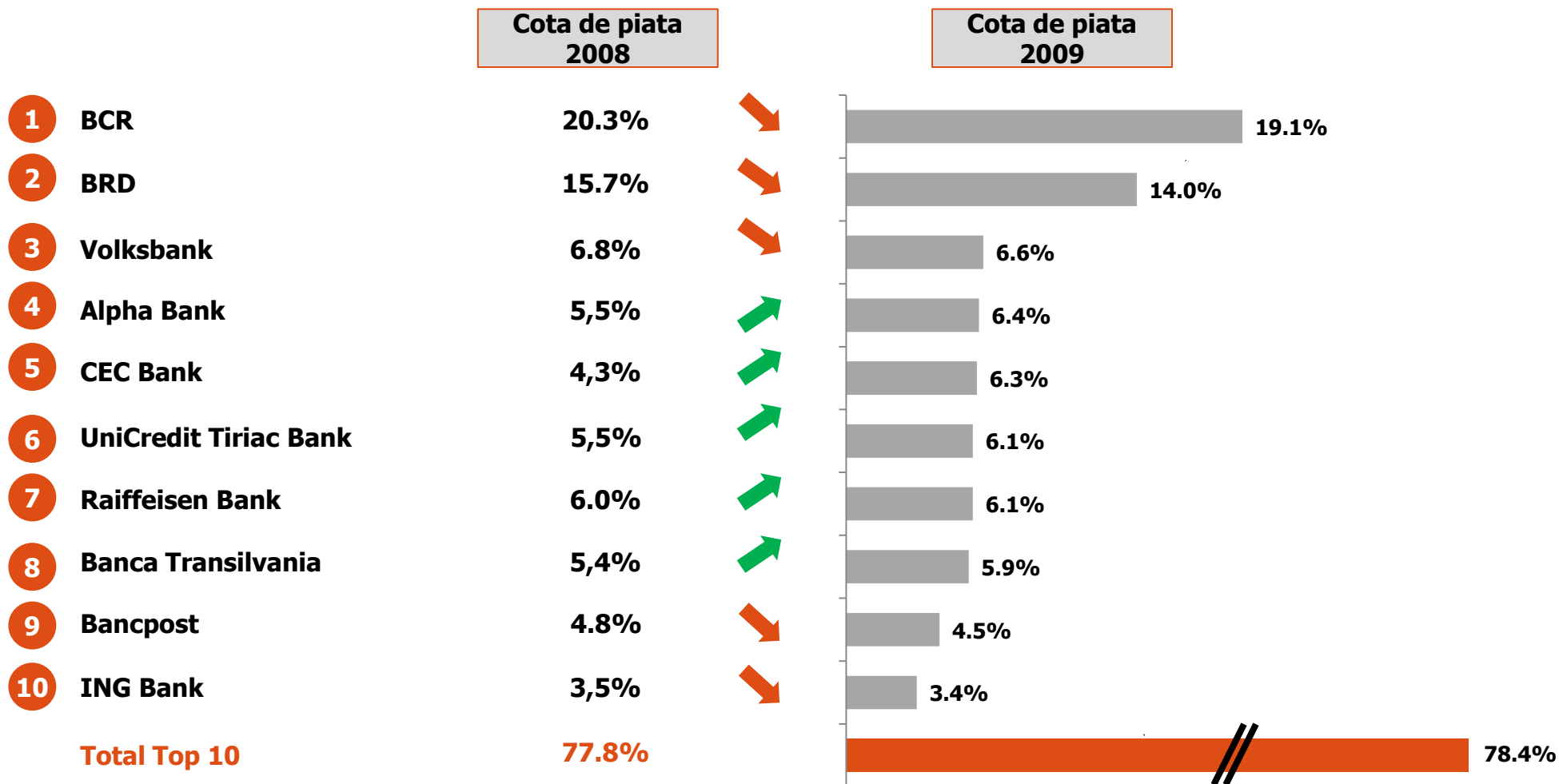
- Avand in vedere creditarea redusa si cresterea presiunii asupra rentabilitatii, multe banci si-au inasprit controlul costurilor
- Astfel, dupa ani de expansiune semnificativa, incepand cu anul 2009, unele banci si-au redus numarul de sucursale
- Acelasi trend s-a observat si in cazul numarului de angajati, precum si al cheltuielilor operationale (ex: cheltuieli cu materialele, serviciile prestate de terti, cheltuieli cu amortizarile etc.)

Reteaua de distributie

- In ceea ce priveste reseaua de distributie, in Romania, in 2009, numarul de sucursale la 100,000 de locuitori este inca sub media EU 27
- ATM-urile au avut o crestere constanta in 2010, numarul lor crescand cu 4.1% comparativ cu 2009
- Numarul de terminale POS si-a continuat, de asemenea, tendinta ascendenta (crestere de 8.1% in 2010, comparativ cu 2009), iar bancile pun accent tot mai mare pe canale alternative (ex: telefon, internet banking)

22 Desi nivelul de concentrare a bancilor din Top 10 a ramas similar fata de 2008, au existat modificari in clasament la nivelul jucatorilor

Analiza competitiei – cota de piata, 2008 - 2009

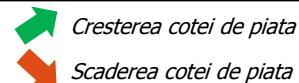

In 2010 au avut loc modificari semnificative in Top 10, banci precum Raiffeisen Bank, CEC Bank, Banca Transilvania castigand cota de piata

Analiza competitiei – Top 10 banci in 2010, cota de piata

<p>1 BCR </p> <p>2 BRD </p>	<ul style="list-style-type: none"> BCR si BRD raman cei mai mari jucatori de pe piata, in ceea ce priveste cota de piata In 2010, BCR si-a majorat cota de piata la 19.8%, in timp ce activele nete ale BRD au fost de 47.5 mld. RON (13.8%) In ceea ce priveste profitabilitatea, BRD a postat cel mai mare profit (~500 mil. RON) din sistemul bancar in 2010
<p>3 Raiffeisen </p>	<ul style="list-style-type: none"> Dupa un accent crescut asupra calitatii portofoliului de produse, Raiffeisen a obtinut 6.36% cota de piata in 2010
<p>4 CEC Bank </p>	<ul style="list-style-type: none"> CEC Bank, de asemenea, a reusit sa-si mareasca cota de piata (6.35%) in 2010, urcand pana pe locul 4
<p>5 Banca Transilvania </p>	<ul style="list-style-type: none"> Si Banca Transilvania a castigat cota de piata in 2010 (6.3%) si a urcat astfel pe locul 3 in Top 10 Dupa o majorare recenta de capital si cu o rata buna a solvabilitatii, banca a avut o evolutie pozitiva a portofoliului de credite, concentrandu-se si mai mult pe IMM-uri*
<p>6 Alpha Bank </p>	<ul style="list-style-type: none"> Alpha Bank a pierdut din cota de piata in 2010 (6.24%), coborand 2 locuri dupa Banca Transilvania si CEC Bank Nivelul sau de credite neperformante a fost sub media sistemului in 2010 si datorita structurii portofoliului de credite al bancii: preponderent corporate si, pe segmentul de retail, preponderent cu garantii imobiliare
<p>7 UniCredit Tiriac Bank </p>	<ul style="list-style-type: none"> UniCredit Tiriac Bank a pierdut din cota de piata in 2010 (5.97%), ajungand pe locul 7 Obiectivele oficiale sunt de a ajunge in Top 3 pana in 2015, de a deveni lider pe segmentul de piata corporate si de a reporni extinderea sucursalelor bancii
<p>8 Volksbank </p>	<ul style="list-style-type: none"> Volksbank a pierdut cota de piata in 2009 si a continuat aceeasi tendinta si in 2010, pierzand locul 3 si ajungand pe locul 8 (5.78% cota de piata) Grupul a anuntat de curand ca ia in considerare vanzarea Volksbank International (divizia care gestioneaza operatiunile din ECE) si VB-Leasing International Holding GmbH
<p>9 Bancpost </p>	<ul style="list-style-type: none"> Decalajul dintre ING Bank si Bancpost s-a marit in continuare, intrucat Bancpost a pastrat o tendinta descendenta a activelor totale (3.94% cota de piata), in timp ce ING Bank si-a sporit activele nete totale in 2010 pana la o cota de piata de 3.52%. Cu toate acestea, cele doua banci au mentinut aceleasi loc in Top 10 ca si in 2009
<p>10 ING Bank </p>	

* Intreprinderi mici si mijlocii

Sursa: BNR, Comunicate de presa, 2009-2011
Analiza Ensign

Analiza principalelor reglementari (extras)

Activitatile de supraveghere si reglementarile prudentiale au avut ca obiective principale in ultimii 2 ani cresterea capacitatii bancilor de a face fata provocarilor actuale si armonizarea legislatiei nationale cu standardele internationale.

Reglementari si activitatea de supraveghere (extras)

Implementarea BASEL II

- **Cerinte de capital** (incl. risc de credit, operational si de piata), inclusiv implementarea Directivelor europene privind cerintele de capital III si IV
- **Implementarea Pilonului II:** procesul intern de evaluare a adecvarii capitalului la riscuri (ICAAP), evaluarea gradului de conformitate cu reglementarile aplicate etc.

Adecvarea capitalului

- **Adecvarea capitalului** sistemului bancar din Romania **a avut o evolutie favorabila** in ultimii 2 ani si a permis absorbtia socurilor economice locale si internationale:
 - Impunerea unui nivel minim reglementat de 8% pentru rata de adecvare a capitalului si, in procesul de supraveghere, a unui nivel minim de prudenta bancara de 10%
 - Angajamentul bancilor-mama ale principalelor 9 filiale din Romania privind mentinerea unui nivel al raportului de solvabilitate de cel putin 10%*
- In decembrie 2010, indicatorul de solvabilitate a fost de 14.66%

Alte reglementari / recomandari

- **Recomandari FMI / recomandari si "bune practici" CEBS****
- **Transpunerea Directivelor Europene in legislatia nationala**
- **Implementarea IFRS incepand cu 2012**
- **Adoptarea EUR**

Impact asupra institutiilor bancare

Presiuni privind adecvarea capitalului

Redefinirea strategiilor (dezinvestitii, produse & servicii bancare etc.)

Dezvoltarea/ adaptarea sistemelor IT bancare – pentru implementarea Basel II, au fost utilizate abordari diferite:

- Implementarea solutiilor grupului
- Achizitionarea de noi solutii software
- Extensii ale functionalitatilor existente
- Dezvoltarea de solutii "in house"

Revizuirea/ definirea proceselor interne (ex. control intern, managementul riscului, managementul performantei, compensatii si beneficii etc.)

Definirea guvernantei corporative (comitete, roluri & responsabilitati etc.)

Dezvoltarea resurselor umane (training-uri, recrutarea de angajati cheie etc.)

Reorientarea asupra segmentelor nisa sau cresterea concurentei pentru clientii "buni" sunt cateva tendinte pe piata bancara

Tendinte ale sectorului bancar din Romania – termen scurt & mediu (extras)

Tendinta	Rationament
Repozitionarea, reorientarea catre segmentele tinta de "nisa"	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sistemul bancar romanesc include banci mici, pozitionate ca fiind "universale", cu presiuni asupra profitabilitatii si care sunt nevoite sa-si regandiasca abordarea pe piata ▪ Unele banci au inceput acest proces in 2009 si 2010 (ex. MKB Nextebank), iar aceasta tendinta probabil va continua
Consolidarea activitatilor	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Este posibila o consolidare suplimentara a pietei bancare ▪ De asemenea, exista declaratii publice privind unele intentii de vanzare/cumparare
Cresterea competitiei pentru clientii "buni"	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Competitia pentru atragerea clientilor "buni" va creste atat pentru creditare (in special pentru refinantarea creditelor, credite ipotecare), cat si pentru depozite (cresterea creditarii fiind strans corelata de capacitatea bancilor de a genera depozite)
Cresterea gradului de penetrare a cardurilor	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gradul de penetrare a cardurilor este inca redus comparativ cu nivelurile din UE si ECE ▪ In plus, bancile au dezvoltat portofoliul de produse si au intensificat campaniile de marketing pentru carduri, iar eforturile vor continua pe aceeasi tendinta pe termen scurt si mediu
Optimizarea retelei de sucursale / revizuirea modelului de organizare a sucursalelor	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chiar daca au fost deja luate masuri de reducere a costurilor, presiunea profitabilitatii va determina un control strans al costurilor si in anul urmator ▪ Pe de alta parte, unele banci ar putea sa isi revizuiasca modelul de organizare a sucursalelor, pregatindu-se pentru o viitoare crestere
Concentrarea asupra co-finantarii fondurilor europene	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unele banci au inceput deja sa se pozitioneze in proiecte de co-finantare a fondurilor europene ▪ Avand in vedere ritmul scazut de absorbtie actual si implicit potentialul de crestere existent, bancile se vor concentra din ce in ce mai mult pe acest segment

- **Analiza pietei bancare**
 - **Piata bancara din ECE**
 - **Piata bancara din Romania**
- **Analiza pietei asigurarilor**
 - **Piata asigurarilor din ECE**
 - **Piata asigurarilor din Romania**

Piata asigurarilor din Romania prezinta o piata mai putin matura, comparativ cu piata asigurarilor din ECE

Rezumat analitic – Piata asigurarilor

Analiza pietei asigurarilor din Europa Centrala si de Est (ECE)

1. Piata asigurarilor din ECE* se caracterizeaza printr-o concentrare mai ridicata pe segmentul asigurarilor generale in comparatie cu media UE. In Romania, aceste caracteristici sunt accentuate in comparatie cu celelalte tari ECE. Singura categorie a asigurarilor generale ce a inregistrat o scadere usoara in regiunea ECE in 2009 a fost cea a asigurarilor de proprietate
2. Piata asigurarilor de viata din majoritatea tarilor ECE nu a atins un grad de maturitate semnificativ si a fost puternic afectata de criza economica. Piata asigurarilor de viata din Romania a inregistrat o valoare de doar 7% din media ECE a asigurarilor de viata
3. Cele mai utilizate canale de distributie a asigurarilor din ECE sunt subscrierile directe si intermediarii (agenti, brokeri). In 2009, aproximativ 36% din totalul primelor brute subscribe au fost negociate de brokeri

Analiza pietei asigurarilor din Romania :

4. Gradul de concentrare a pietei din Romania s-a dublat in 2009 (41%) fata de 2008 dupa consolidarea mai multor grupuri internationale prezente pe piata locala
5. Piata asigurarilor generale a inregistrat in continuare o crestere a primelor brute subscribe in 2009 (2% in RON) fata de 2008, desi nu la fel de mare ca cea inregistrata in anii precedenti
6. Piata asigurarilor de viata, mai putin dezvoltata in Romania decat in alte tari europene, a fost puternic afectata de recesiunea economica inregistrand o scadere de 14% in 2009 fata de 2008
7. Clasele de asigurari generale cu cote reduse in totalul pietei asigurarilor generale au inregistrat un nivel ridicat de dinamism (un exemplu relevant il constituie schimbarile in cotele de piata, respectiv pozitiile principalilor competitori pe piata asigurarilor agricole)
8. In 2009, 18,7% din primele brute subscribe au fost cedate pentru reasigurare in Romania, ceea ce reprezinta o scadere de 14% comparativ cu 2008

Note: In momentul redactarii studiului de fata, date oficiale privind evolutia pietei de asigurari in anul 2010 sunt inca in curs de comunicare. Analiza si tendintele formulate au fost realizate pe baza datelor existente pana in luna februarie 2011. Pe masura ce se vor publica alte informatii oficiale, studiul va fi actualizat.

* Studiul include urmatoarele tari: Polonia , Cehia, Ungaria, Romania, Slovacia, Croatia, Slovenia si Bulgaria

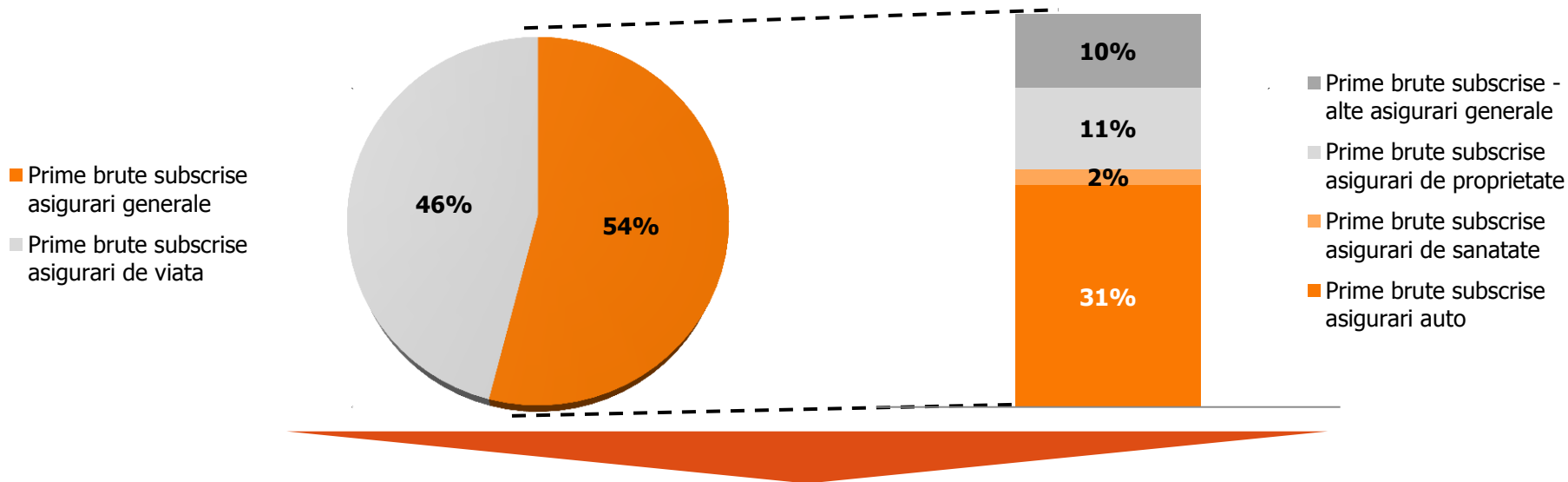
Sursa: Raport anual CEA, 2009
Raport al Comisiei de Supraveghere annual al Asigurarilor , 2009
Revista Insurance Profile, Iulie 2009
Analiza Ensignit

- **Analiza pietei bancare**
 - **Piata bancara din ECE**
 - **Piata bancara din Romania**
- **Analiza pietei asigurarilor**
 - **Piata asigurarilor din ECE**
 - **Piata asigurarilor din Romania**

In tarile ECE, asigurările generale se caracterizeaza printr-o concentrare mai ridicata in comparatie cu media UE

Dimensiunea pietei asigurarilor din ECE

Dimensiunea pietei asigurarilor pe categorii, ECE, 2009

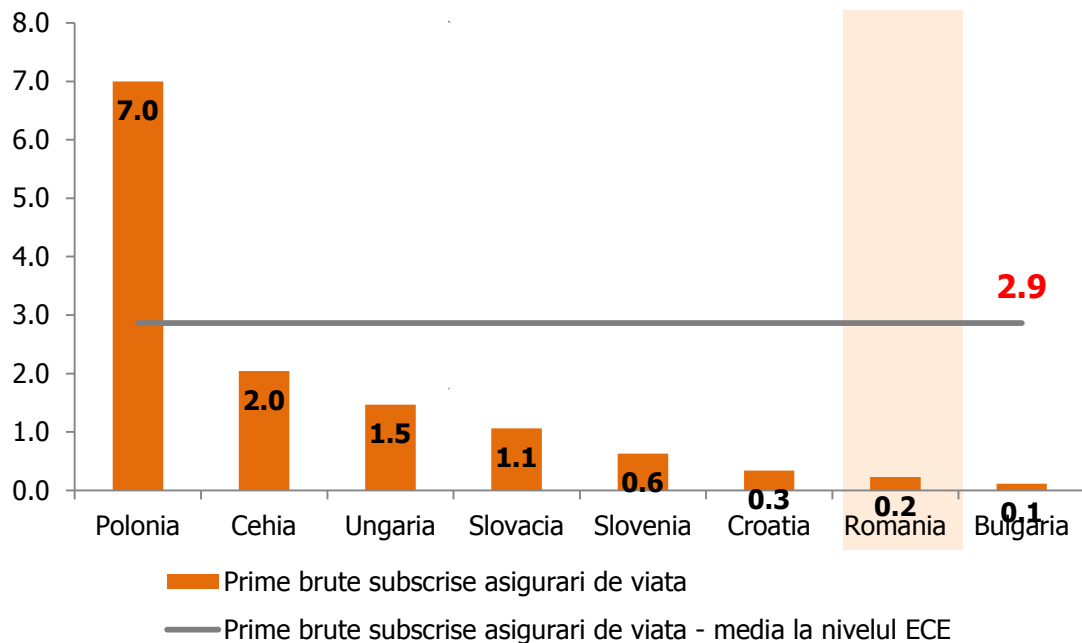

- Piata asigurarilor din ECE se caracterizeaza printr-o concentrare mai ridicata pe segmentul asigurarilor generale, comparativ cu media UE
- Piata asigurarilor de viata din majoritatea tarilor din ECE nu a atins un grad de maturitate semnificativ
- Asigurarile generale reprezinta pentru regiunea ECE 54% din totalul pietei asigurarilor. Acest procent este mai ridicat decat procentajul de 39% al pietei asigurarilor generale la nivel european
- Cea mai mare valoare a pietei asigurarilor generale din ECE este inregistrata de sectorul auto (31%)
- Celelalte categorii incluse in asigurarile generale sunt: raspundere generala, accidente, marine, aviatie si transport (MAT), cheltuieli juridice si alte asigurari generale, incluzand asigurarile de calatorie si de credit

Singura tara din regiunea ECE avand un sector de asigurari de viata dezvoltat la nivel european este Polonia

Piata asigurarilor de viata din ECE

Prime brute subscrise asigurari de viata, ECE, 2009, mld. Euro

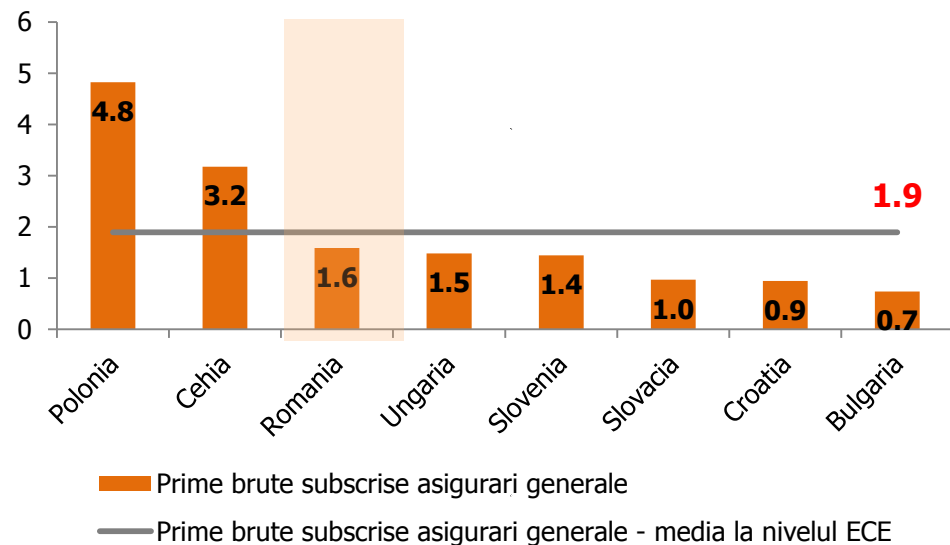

- Sectorul asigurarilor de viata din ECE a fost grav afectat de recesiunea economica
- Asigurarea de viata este o modalitate de economisire considerata mai degraba un plus decat o necesitate de catre consumatorii din ECE
- Avand in vedere diminuarea veniturilor populatiei, asigurarile de viata au fost printre primele produse la care s-a renuntat
- Datorita scaderii veniturilor populatiei, precum si a cresterii concurentei intre asiguratorii de viata si bancile ce ofera noi produse de investitii, sectorul asigurarilor de viata din ECE nu s-a putut dezvolta
- Singura tara din regiunea ECE in care segmentul asigurarilor de viata este dezvoltat comparabil cu nivelul european este Polonia

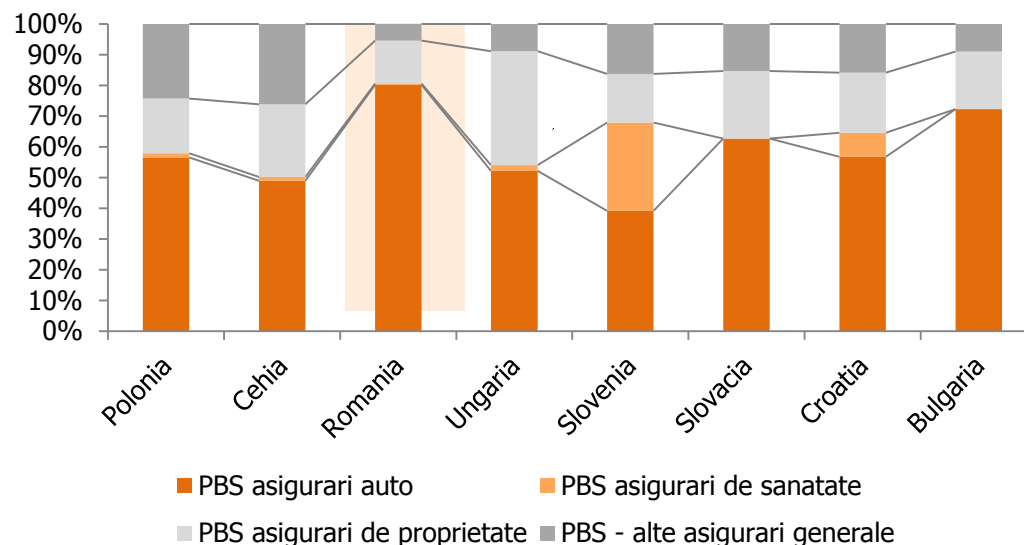
Piata asigurarilor generale este mai matura in zona ECE decat sectorul asigurarilor de viata

Piata asigurarilor generale din ECE

Prime brute subscrise asigurari generale, ECE, 2009, mld. EUR

PBS* asigurari generale pe categorii, ECE, 2009, mld. Euro

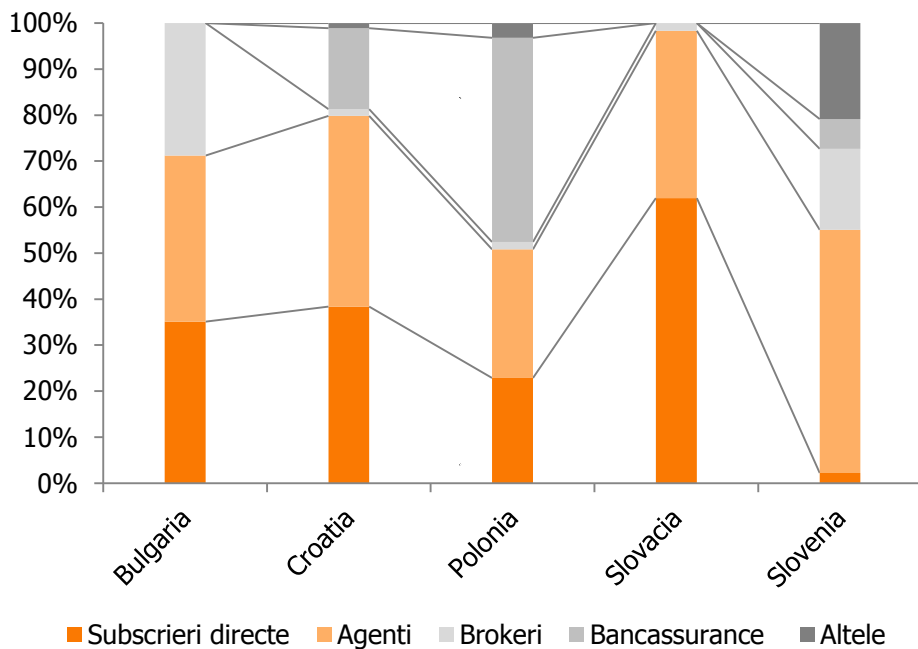

- Sectorul asigurarilor generale detine o pondere mai mare in piata asigurarilor din ECE decat se poate observa in alte tari europene
- Singura categorie a asigurarilor generale ce a inregistrat o usoara scadere in regiunea ECE in 2009 a fost cea a asigurarilor de proprietate
- Sectorul asigurarilor de sanatate este subdezvoltat in zona ECE (exceptand Slovenia), dar arata cresteri chiar si in perioade mai dificile din punct de vedere economic

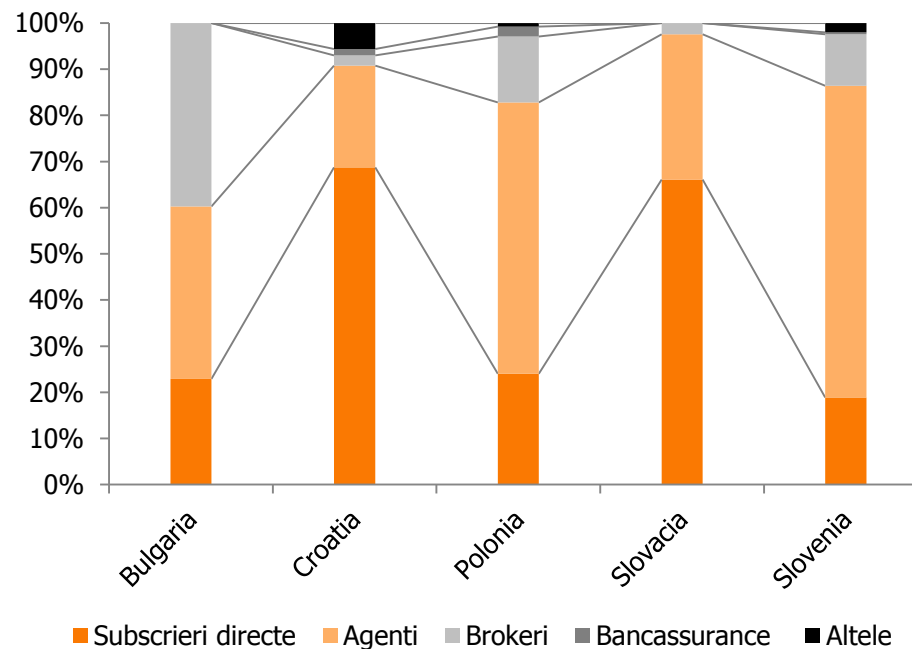
Cele mai mari procentaje de PBS* negociate de brokeri se gasesc in Romania si Bulgaria

Canale de distributie a asigurarilor

Asigurarile de viata pe canal de distributie, ECE, 2009

Asigurarile generale pe canal de distributie, ECE, 2009

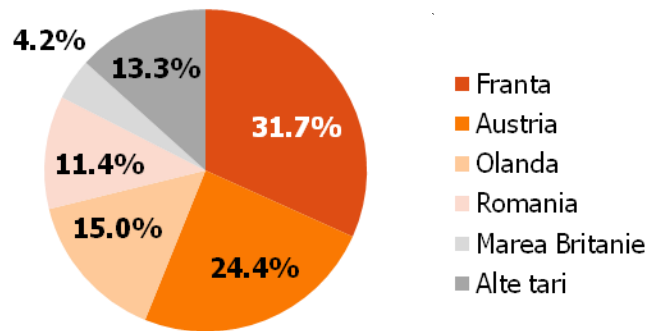
- Cele mai utilizate canale de distributie din ECE sunt subscrierile directe si intermediarii (agenti, brokeri)
- Bancassurance s-a dezvoltat ca si canal de distributie pentru produsele de asigurari de viata indeosebi in Polonia si Croatia
- In 2009, 36,2% din totalul primelor brute subscribe din Romania au fost negociate de brokeri (40% in sectorul asigurarilor generale si doar 6% pentru segmentul asigurarilor de viata)

- **Analiza pietei bancare**
 - **Piata bancara din ECE**
 - **Piata bancara din Romania**
- **Analiza pietei asigurarilor**
 - **Piata asigurarilor din ECE**
 - **Piata asigurarilor din Romania**

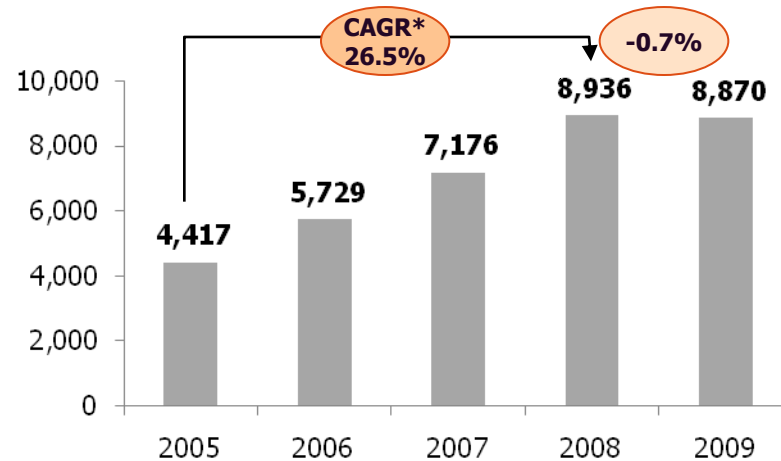
Piata de asigurari din Romania este controlata in principal de capitalul strain (~88%)

Piata de asigurari din Romania – analiza

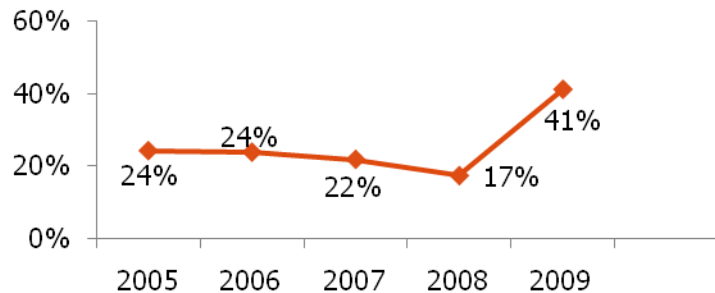
Structura de proprietate a sectorului de asigurari din Romania, 2009

Evolutia primelor brute subscribe, piata asigurarii (mil. RON)

Gradul de concentrare a sectorului de asigurari din Romania

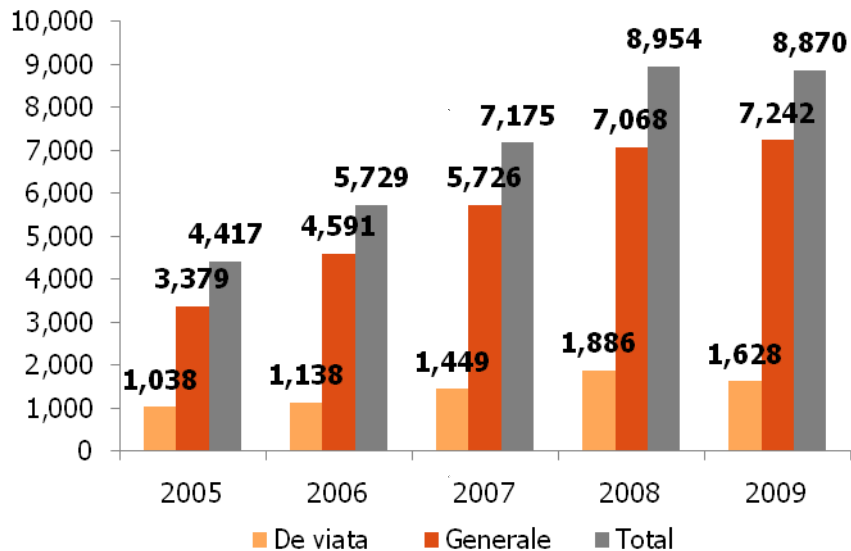
—◆— PBS** ale asiguratorilor din Top 5/ Total PBS (%)

- Peste 88% din capitalul asigurarilor din Romania este de provenienta straina, 32% este de origine franceza si 24% este de origine austriaca
- Totalul PBS** a inregistrat o crestere constanta intre 2005-2008 (GAGR de 26.5%) si o usoara scadere in 2009 de 0.7%
- Gradul de concentrare pe piata asigurarii din Romania s-a dublat in 2009 (41%), dupa consolidarea mai multor grupuri internationale prezente pe piata

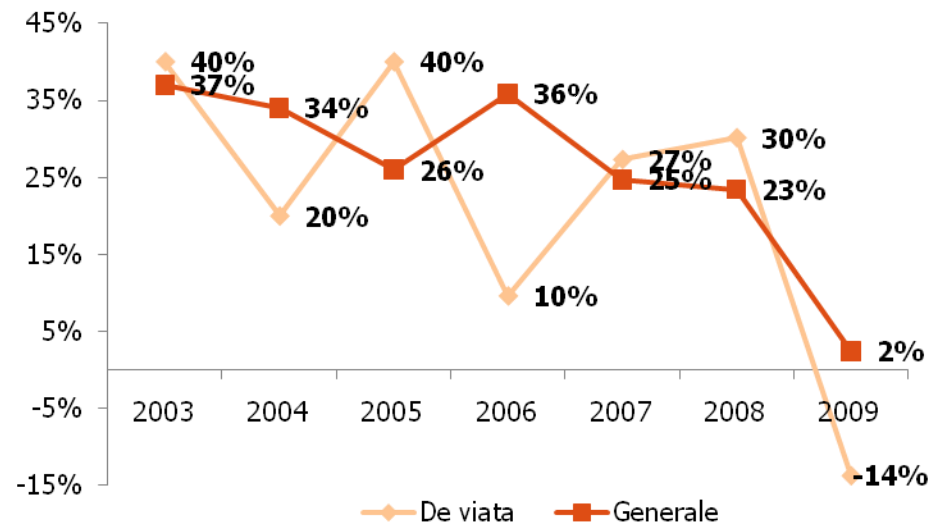
In Romania, piata de asigurari a fost, de asemenea, afectata de agravarea situatiei economice, suferind o contractie in 2009

Piata de asigurari din Romania – PBS* pe categorie de asigurare (de viata/generala)

Structura primelor brute subscribe (mil. RON)

Evolutia primelor brute subscribe pentru asigurarile de viata si cele generale (YoY**, RON)

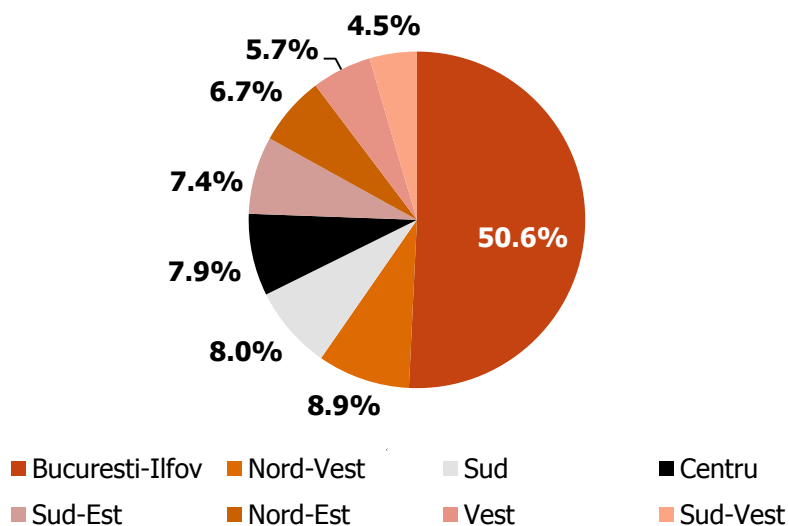

- Piata de asigurari din Romania este foarte dinamica, atat in ceea ce priveste produsele asigurarilor de viata, cat si cele generale.
- Bazandu-se foarte mult pe consum si strans legata de evolutia principalelor sectoare ale economiei, piata de asigurari din Romania prezinta scaderi semnificative in 2009
- Pe parcursul anului 2009, cele doua segmente principale de asigurare au avut o evolutie divergenta: piata asigurarilor generale prezinta o crestere a primelor brute subscribe in 2009 (2% in RON), in timp ce asigurarile de viata prezinta scaderi ale pietei (-14%)
- Criza economica a lovit mai puternic sectorul asigurarilor de viata, populatia experimentand un nivel de trai in scadere, rate mai mari ale somajului si niveluri mai scazute de incredere in produsele de asigurare

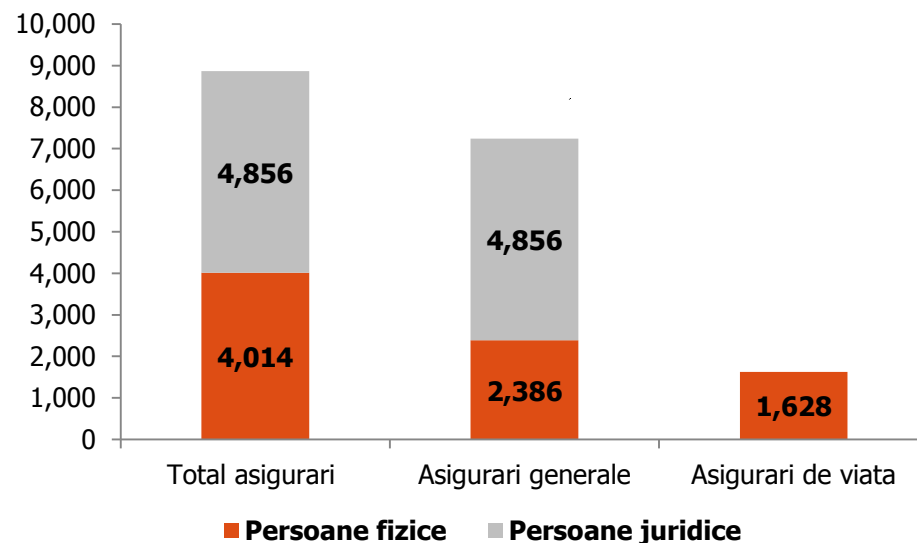
Jumatate din piata de asigurari din Romania este concentrata in regiunea Bucurestiului

Piata de asigurari din Romania – Dispersie

PBS* pe regiuni geografice, 2009

PBS* pe categoria de clienti, 2009, mil. RON

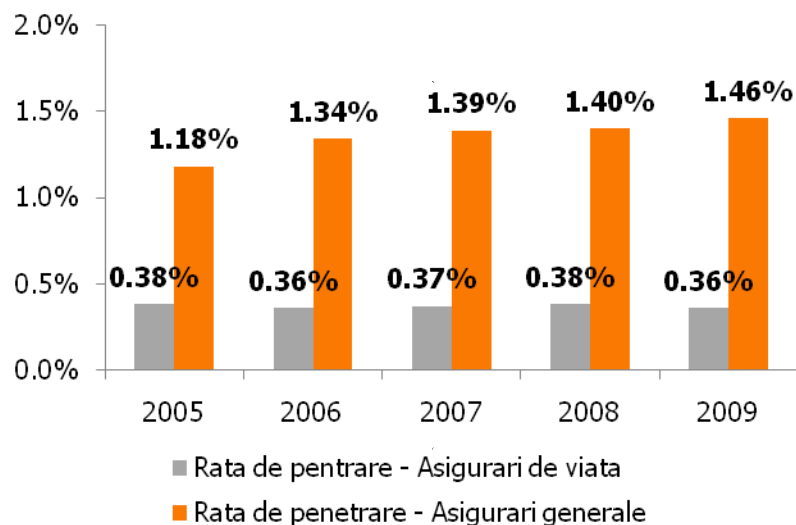
- Mai mult de jumatate dintre primele brute subscribe inregistrate in 2009 sunt subscribe din regiunea Bucurestiului
- Aproape 55% din piata asigurarilor sunt detinute de sectorul corporativ (persoane juridice) dobandite din produse de asigurare generala
- Persoanele fizice, sau sectorul de retail din Romania al pietei de asigurari, reprezinta 33% din piata asigurarilor generale, si implicit intreaga piata de asigurari de viata, atingand un procent de 45% din piata de asigurari din Romania
- Ponderea mare pe care clientii corporativi o detin in piata asigurarilor explica intr-o anumita masura concentratia mare de PBS* in regiunea Bucurestiului

In ciuda dinamicii anuale, piata de asigurari din Romania inca este subdezvoltata

Rata de penetrare si densitatea pietei de asigurari

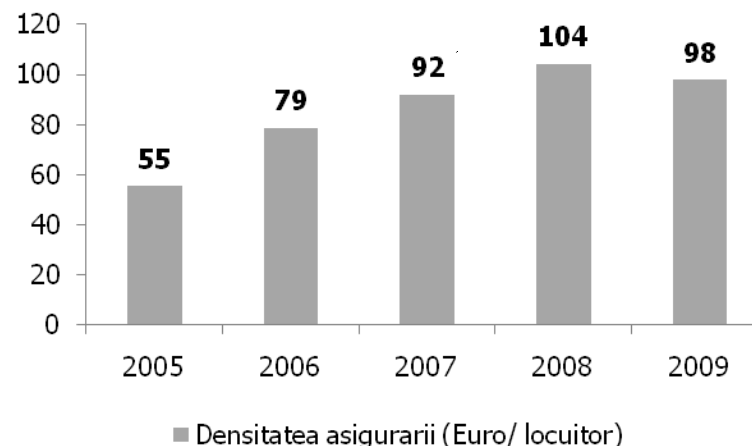
Rata de penetrare a asigurarilor

Prime brute subscribe/ GDP

Densitatea asigurarilor (EUR)

Prime brute subscribe/ Populatie

- Luand in considerare ratele de penetrare atat pentru asigurarile de viata, cat si pentru cele generale, piata asigurarilor din Romania inca nu a atins maturitatea deplina
- Desi intr-o usoara scadere comparativ cu 2008 (6 EUR/locuitor), densitatea totala a asigurarilor din Romania in 2009 a fost de 1.78 ori mai mare decat in 2005

Benchmarks

Rata de penetrare

- Polonia: 3.3% (de viata), 1.6% (generale)
- Germania: 3.3% (de viata), 3.5% (generale)

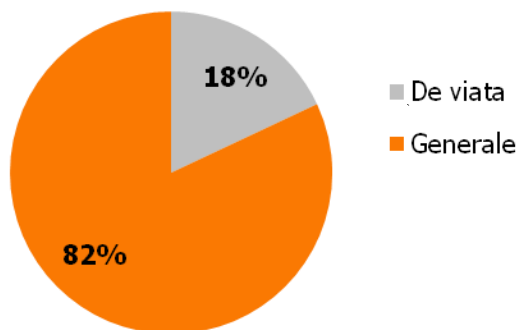
Densitatea asigurarilor (EUR)

- Polonia: 343
- Germania: 1,942

38 Piata de asigurari din Romania este dominata de produsele de asigurari generale (~80%)

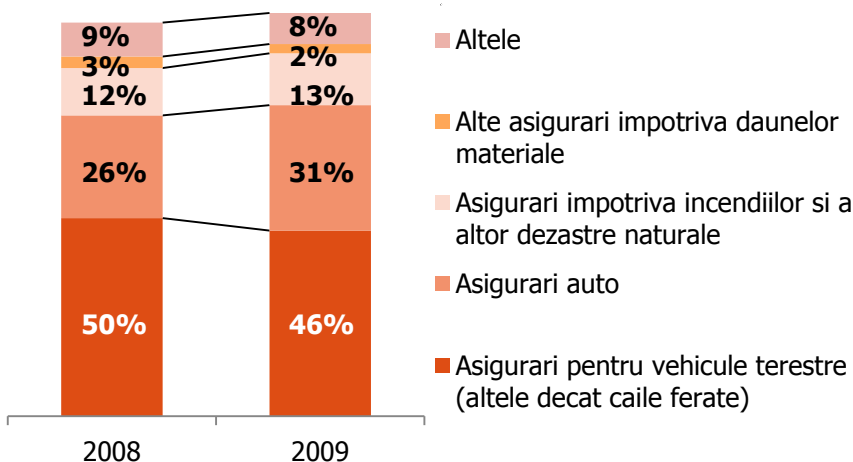
Principalele segmente de piata

Asigurari de viata si cele generale (2009)

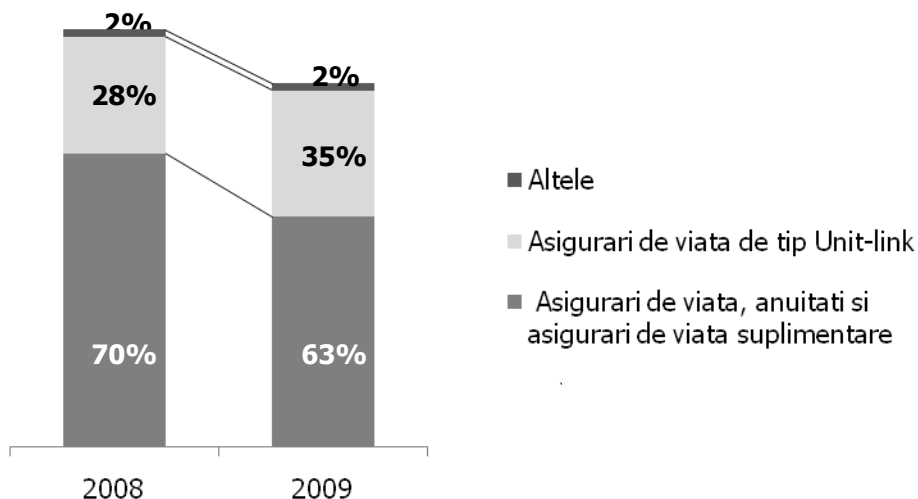

- Peste 80% din piata de asigurari consta in asigurari generale.
- Din cele generale, peste 70% sunt asigurari auto
- In 2009, asigurările pentru autoturisme au scazut ca urmare a incetinirii activitatii de creditare si leasing bancar
- Segmentul asigurarilor de viata a inregistrat o scadere in 2009
- Cu toate acestea, la sfarsitul lui 2009 populatia a devenit din nou interesata de produse de tip unit linked, in principal datorita faptului ca pe langa oferirea de protectie financiara, noile produse sunt construite pentru a oferi si o noua oportunitate de investitie

Generale – prime brute subscrise

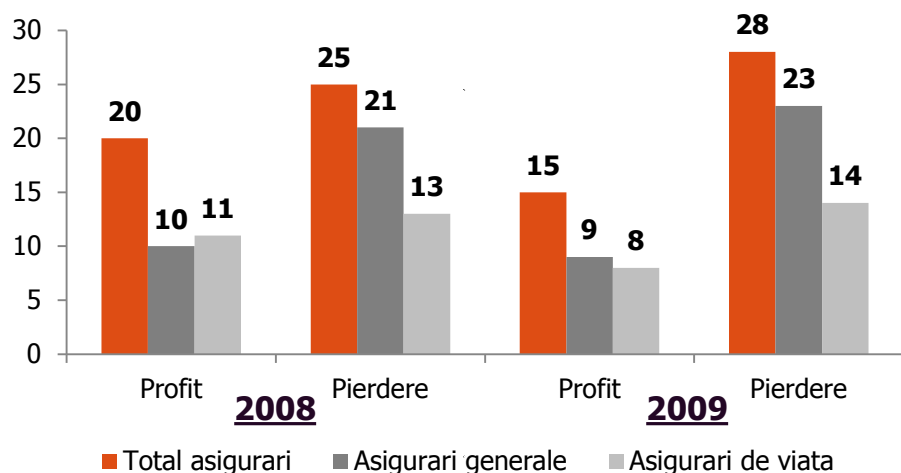
De viata – prime brute subscrise

Pierderea totala inregistrata de sectorul de asigurari din Romania a crescut in 2009 de 4.65 ori fata de valorile inregistrate in 2008

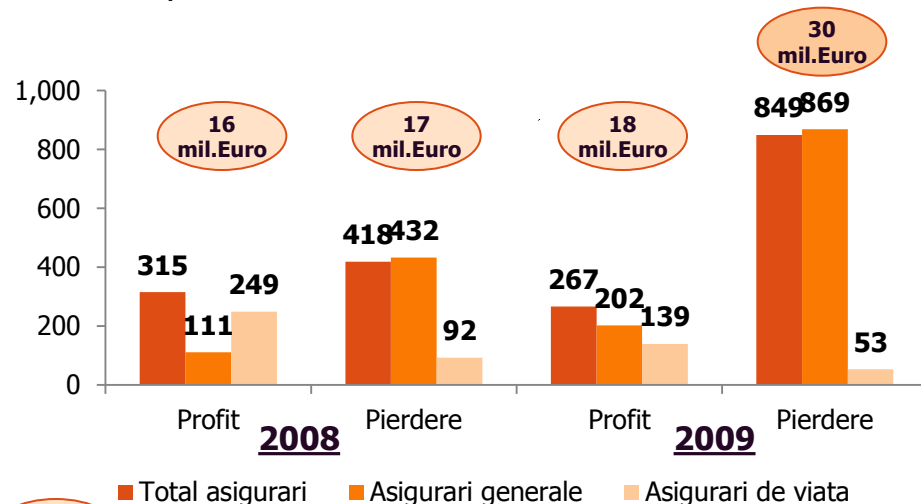
Piata de asigurari din Romania - Profitabilitate

Numar de companii de asigurari care au inregistrat profit sau pierdere

- Numarul companiilor care au inregistrat profit a scazut in 2009 comparativ cu 2008 (cu 5 companii), in timp ce numarul companiilor care au inregistrat pierderi a crescut (cu 3 companii)
- Numarul companiilor care au inregistrat pierderi in 2009 este de 1.7:1 pentru companiile de asigurari generale si, respectiv, companiile de asigurari de viata

Profit sau pierdere inregistrate pe piata de asigurari din Romania, mil. RON

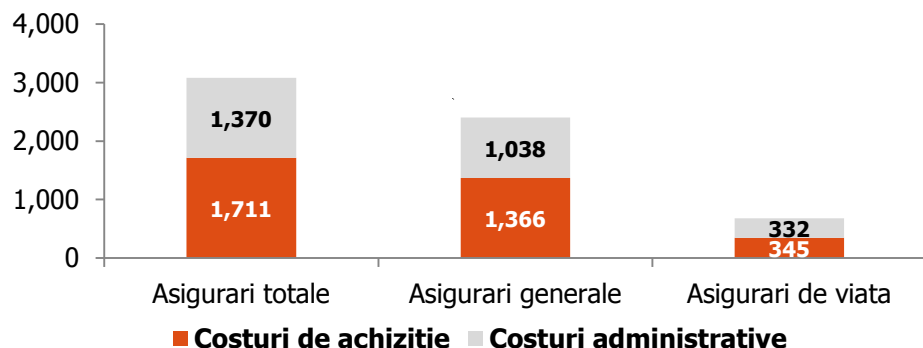
Mil. EUR Media profitului sau pierderii pe companie (asigurari de viata si generale)

- In 2009, totalul profitului inregistrat pe piata asigurarilor a scazut, in timp ce pierderea a crescut comparativ cu 2008, atingand valoarea de 582 mil. RON
- Pierderea pentru 2009 mai mult decat dublata comparativ cu 2008 (crestere cu 103%), se datoreaza in principal sectorului asigurarilor generale (crestere cu 101%)
- Pierderea inregistrata pentru sectorul de asigurari de viata, a scazut cu 44% intre 2008 si 2009

Costurile operationale (costuri de achizitie si administrative) au crescut in intreaga piata cu 2% in 2009, comparativ cu 2008

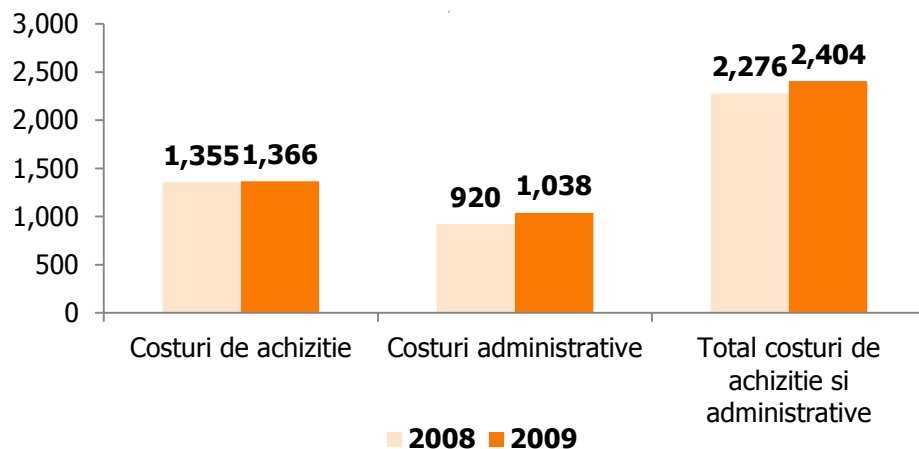
Piata de asigurari din Romania – Costuri de achizitie si administrative

Piata asigurarilor – costuri de achizitie si administrative, 2009, mil. RON

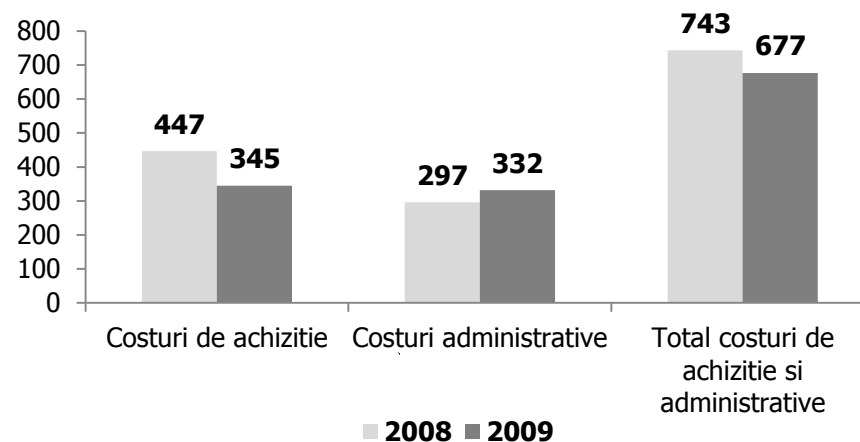

- Costurile de achizitie si administrative au crescut in intreaga piata cu 2% in 2009, comparativ cu 2008
- Acest lucru se datoreaza cresterii costurilor sectorului de asigurari generale (cu 6%), in ciuda scaderii cu 9% a costurilor de achizitie si administrative inregistrate in sectorul asigurarilor de viata

Asigurari generale – costuri de achizitie si administrative, mil. RON

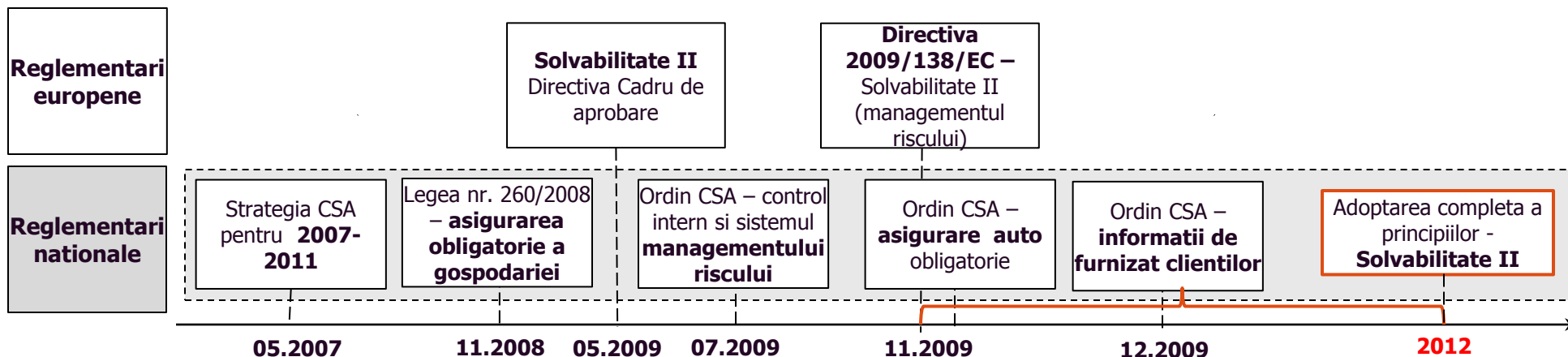
Asigurari de viata – costuri de achizitie si administrative, mil. RON

Modificarile recente ale reglementarilor din Romania de pe piata asigurarilor se refera la masuri de managementul riscului

Reglementari relevante in cadrul sectorului de asigurari (extras)

Reglementari in cadrul sectorului de asigurari (EU si Romania)

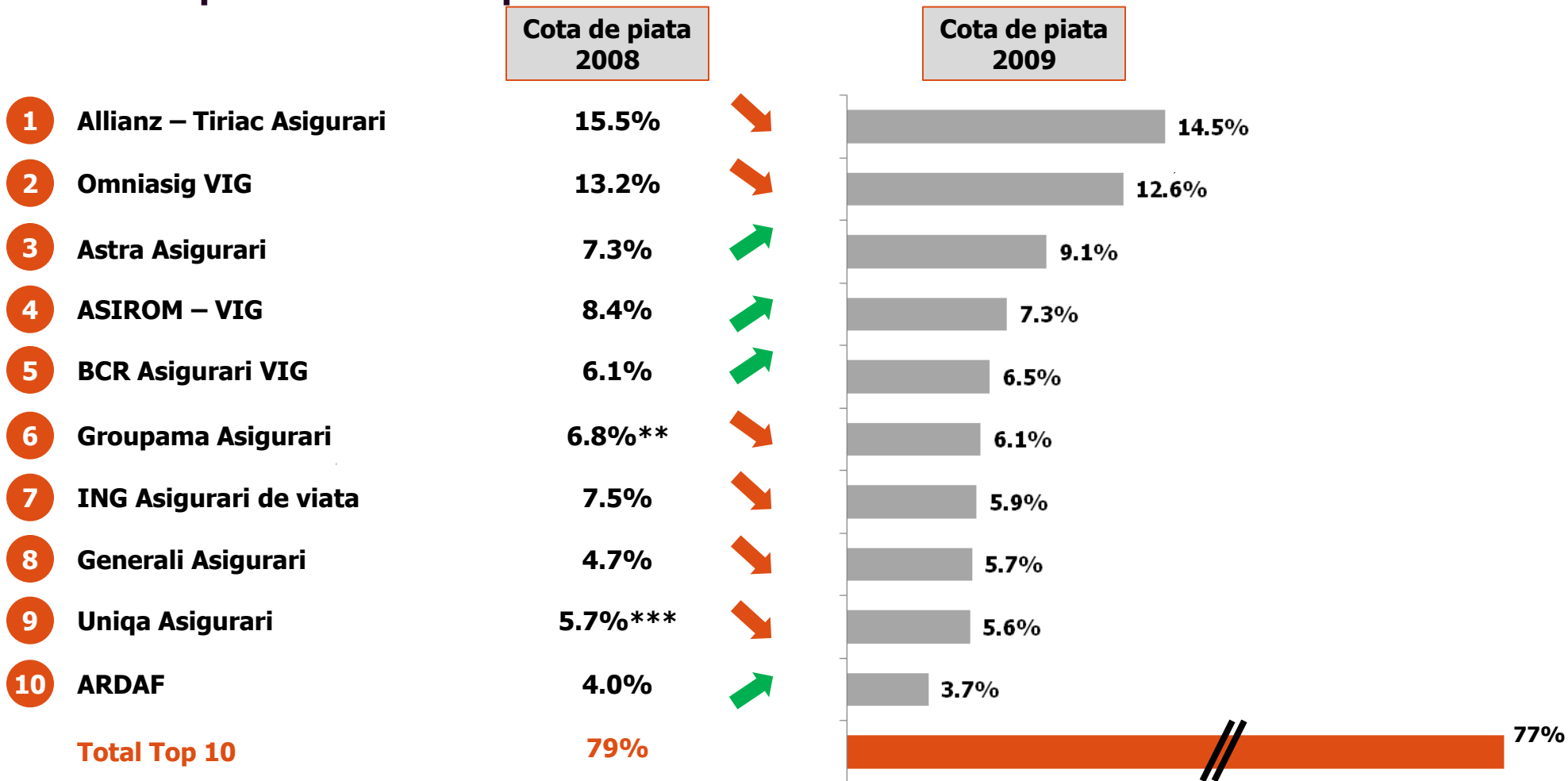

Impactul asupra operatiunilor pietei de asigurari din Romania

<p>Obiective Strategice CSA :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Consolidarea capabilitatilor institutionale ale CSA 2. Modificarea abordarii supravegherii: inlocuirea abordarii bazate pe conformitate cu o abordare bazata pe managementul riscului (cerinte Solvabilitate II) 3. Redefinirea rolului si pozitiei CSA in cadrul institutiilor Comisiei Europene, precum si in cadrul Asociatiei Internationale a Supraveghetorilor in Asigurari 	<p>Domenii de cerinte privind managementul riscului :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sarcini de asigurare/reasigurare privind gestiunea activelor/pasivelor - Perspectiva integrata asupra riscurilor - Echilibru intre active si pasive in momentul lansarii de noi produse si investitii 	<p>Masuri aplicate de catre CSA :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monitorizarea tranzactiilor pentru grupuri mari internationale - Rapoarte mai dese si mai detaliate - Cresterea capitalului antrenat - Reducerea contributiilor legale - Rapoarte lunare privind renuntarea la asigurari de viata - Contributii constante la Fondul de Garantare 	<p>Modificari ale reglementarilor nationale</p>
---	--	--	--

42 Piata asigurarilor este mult mai concentrata comparativ cu sectorul bancar, top 10 al companiilor de asigurari avand ~77% din totalul PBS*

Analiza competitiei – Cota de piata

7 grupuri de asigurari detin aproximativ 85% din totalul cotei de piata, realinierea pozitiei lor pe piata fiind recenta

Principalele grupe de asigurari – Piata din Romania

Grupuri & companii de stat Cota de piata (2009)

Grupuri & companii de stat	Cota de piata (2009)	De viata: %	Generale: %
Vienna Insurance Group	29.2%	21.1%	31.0%
▪ ASIROM	7.3%		
▪ Omniasig	12.6%		
▪ BCR Asigurari	6.5%		
▪ BCR Asigurari de viata	2.9%		
Allianz – Tiriac Asigurari	14.5%	5.4 %	16.6 %
Groupama Asigurari	10.1%	5.4 %	11.1 %
▪ BT Asigurari	6.1%		
▪ Asiban	3.6%		
▪ OTP Garancia	0.4%		
Generali PPF Holding	9.9%	5.2 %	11.0 %
▪ Generali Asigurari	5.7%		
▪ Ardaf	3.7%		
▪ FATA Asigurari	0.4%		
▪ R.A.I.	0.1%		

Grupuri & companii de stat Cota de piata (2009)

Grupuri & companii de stat	Cota de piata (2009)	De viata: %	Generale: %
Astra Asigurari*	9.1%	0.6%	11.0 %
ING Asigurari de viata	5.9%	32.4%	-
Uniqa Asigurari	5.6%	-	6.9 %
▪ Uniqa Asigurari (fosta Unita)**	5.6%		
▪ Fosta Agras (fara activitate in in 2009)	-		

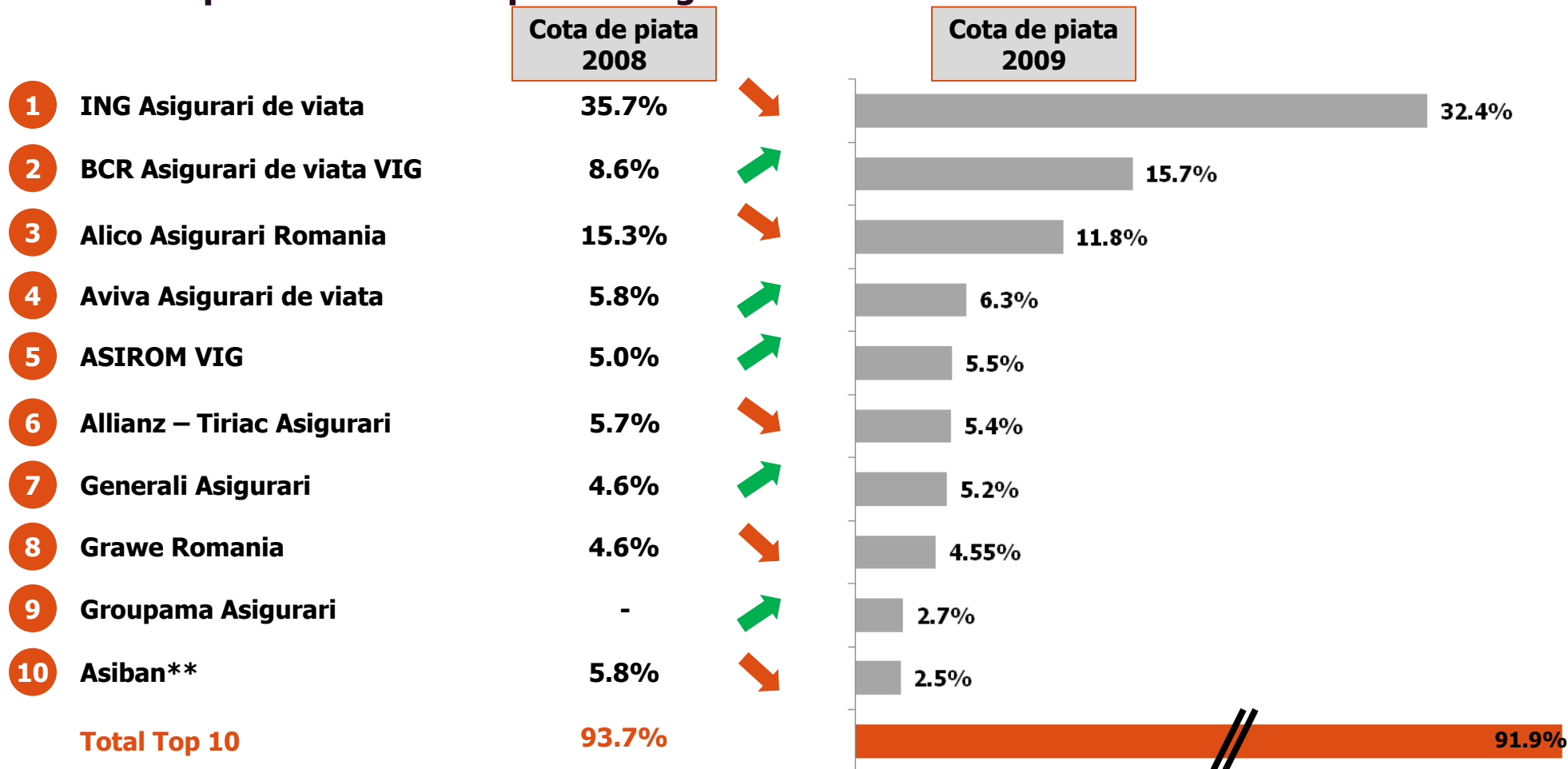
La sfarsitului lui Q3 in 2010, Astra Asigurari a castigat pozitia de lider pe piata de asigurari din Romania

Analiza competitiei – principalii jucatori de pe piata (extras)

Vienna Insurance Group	<ul style="list-style-type: none"> BCR Asigurari a inregistrat una dintre cele mai mari pierderi pe piata de asigurari din Romania (~55 mil. RON) In 2009, Omniasig VIG a inregistrat cea mai mare crestere reala (20.59%) in cadrul asigurarii de raspundere auto. Omniasig VIG a fost al doilea jucator pe piata de asigurari din Romania in 2009 ASIROM a avut cea mai buna dinamica in termeni de profitabilitate in 2009 (un profit de ~126.000 RON, comparativ cu pierderea de ~68 mil. RON inregistrata in 2008)
Allianz – Tiriac Asigurari	<ul style="list-style-type: none"> La sfarsitul lui 2009, Allianz era lider pe piata de asigurari din Romania, in special datorita portofoliului de asigurari generale In 2009, Allianz a negociat un volum semnificativ al primelor brute subscrise in domeniul asigurarii vehiculelor terestre (altele decat cele ale transportului feroviar)
Groupama Asigurari	<ul style="list-style-type: none"> In termeni ai dinamicii, Groupama a inregistrat cea mai mare crestere a activelor, dar acest lucru s-a datorat absorbtiei ASIBAN Groupama a inregistrat o pierdere semnificativa in 2009 (~38 mil. RON)
ING Asigurari de viata	<ul style="list-style-type: none"> ING Asigurari de Viata este liderul pe piata asigurarilor de viata (~36% cota de piata exprimata ca procentaj din primele brute subscrise) ING Asigurari de Viata a inregistrat cel mai mare profit in 2009, respectiv de ~101mRON, ceea ce reprezinta 72% din profitul inregistrat in 2009 pe piata de asigurari de viata. In 2010, profitul ING Asigurari de Viata a scazut cu 50% Luand in considerare conditiile macroeconomice, ING Asigurari de Viata estimeaza o crestere usoara pe piata de asigurari de viata. Ca si principale linii strategice pentru 2011, compania se concentreaza pe mentinerea cotei de piata si consolidarea pozitiei de lider
Astra Asigurari	<ul style="list-style-type: none"> La sfarsitului lui Q3 2010, Astra Asigurari a castigat o pozitie de lider pe piata asigurarilor. Mai mult decat atat, se distanteaza de locul al 2-lea, ocupat de catre Allianz Tiriac. Dinamica pietei s-a datorat scaderii pietei CASCO In 2010, Astra ramane in continuare jucatorul principal in domeniul politelor obligatorii, cu o cota de piata mai mare de 30%

45 Piata de asigurari de viata este mai concentrata decat cea a asigurarilor generale, primele 3 companii detinand o cota de piata de ~60%

Analiza competitiei – Cota de piata* asigurari de viata

* Calculata pe baza procentului de PBS (Prime Brute Subscrise)

** Asiban a devenit parte din Groupama Asigurari

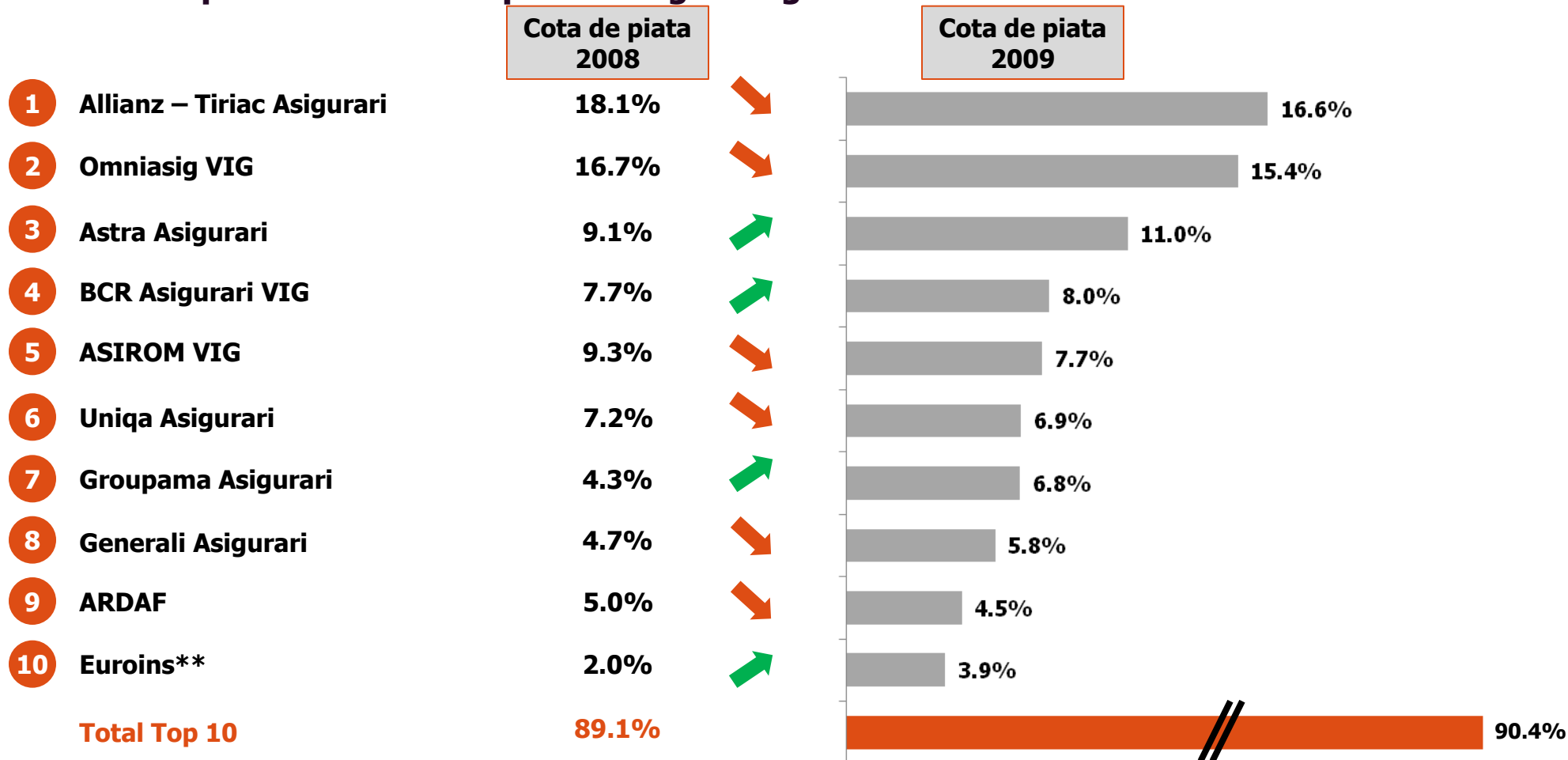
Omniasig Asigurari de Viata (2.72% cota de piata in 2008) a fost inlocuita in Top 10 asigurari de viata de catre Groupama Asigurari

Sursa: CSA

Sursa: Raportul Anual al Comisiei de Supraveghere a Asigurarilor, 2009
Analiza Ensign

Top 10 companii de asigurari pe segmentul de asigurari generale se pastreaza la nivelul intregii pieti de asigurari din Romania

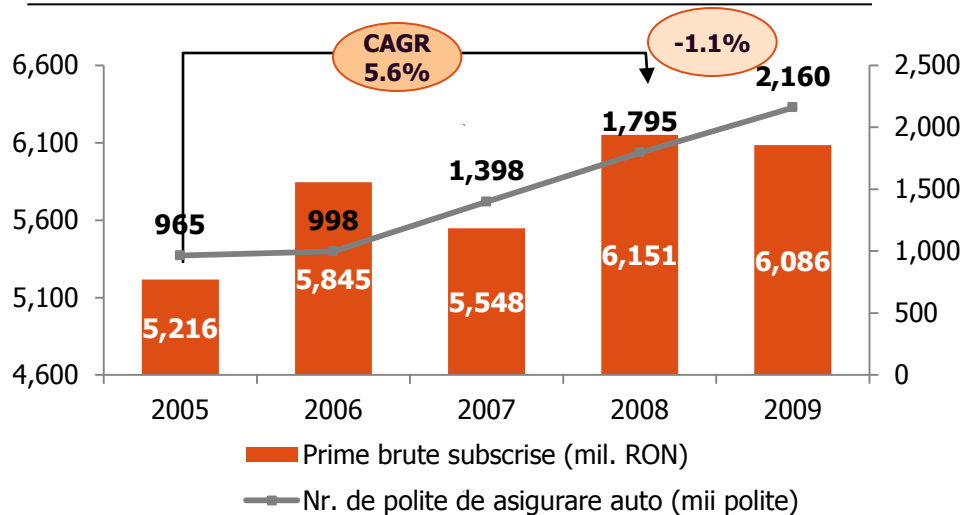
Analiza competitiei – Cota de piata* asigurari generale

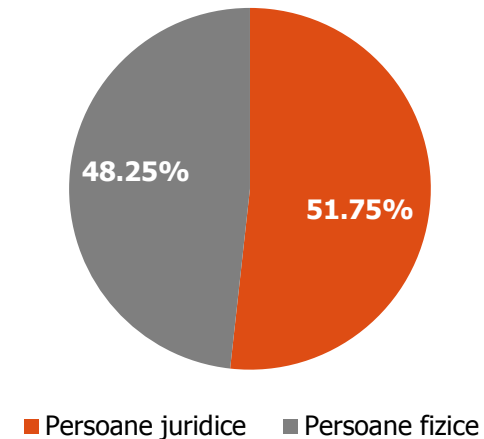
Asigurarea auto a reprezentat ~63% din totalul pietei de asigurari in 2009, ca % din totalul primelor brute subscrise

Asigurarea auto – Volumul si structura pietei

Evolutia pietei de asigurari auto, mil. RON

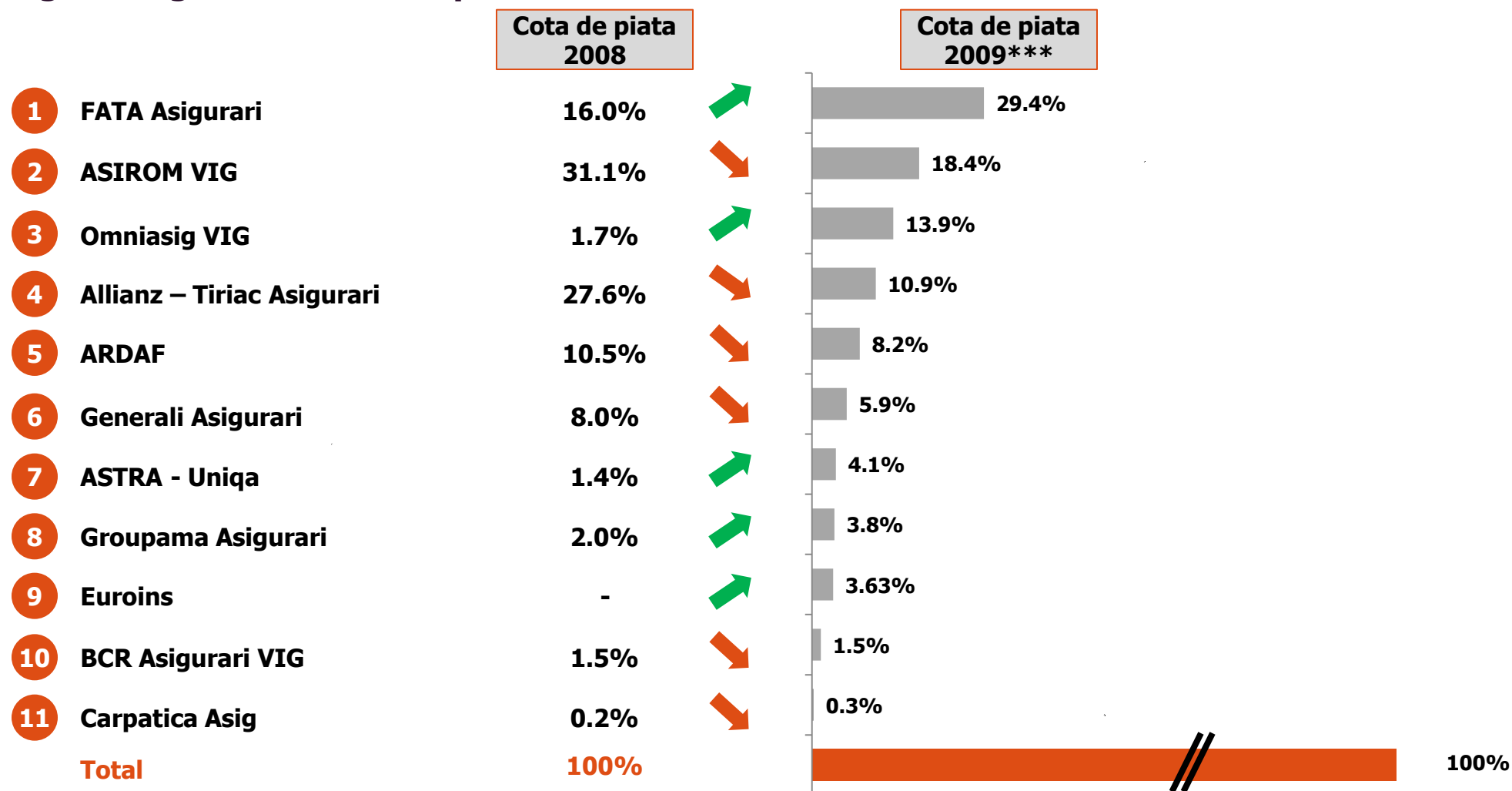
Structura pe categorii de consumatori – asigurarea auto (% din totalul PBS*, mil. RON)

- Numarul politelor asigurare auto incheiate in 2009 a crescut comparativ cu 2008, desi valoarea totala a primelor brute subscrise a scazut, prezentand o scadere a valorii primelor pe polita
- Valorile primelelor brute subscrise pentru persoanele fizice si cele juridice sunt comparabile, dar numarul politelor incheiate pentru persoane fizice si juridice este de 3:1
- Aproximativ 40% din asigurarile auto sunt reprezentate de asigurarea de raspundere civila auto (RCA) – 2009
- In 2009, o serie de proceduri au fost introduse de catre Comisia de Supraveghere a Asigurarilor cu scopul de a sprijini detinatorii politelor si partile vatamate prin reducerea timpului petrecut pentru solutionarea cererilor de despagubire (solutionare pe cale amiabila, completarea formularului in caz de accident)
- In ianuarie 2010, sistemul bonus malus a fost introdus pentru a calcula ratele primelor pentru asigurarile de raspundere civila auto

48 Piata asigurarilor agricole se dezvolta dinamic catre o piata mai matura (22,56 mill EUR PBS* in 2008)

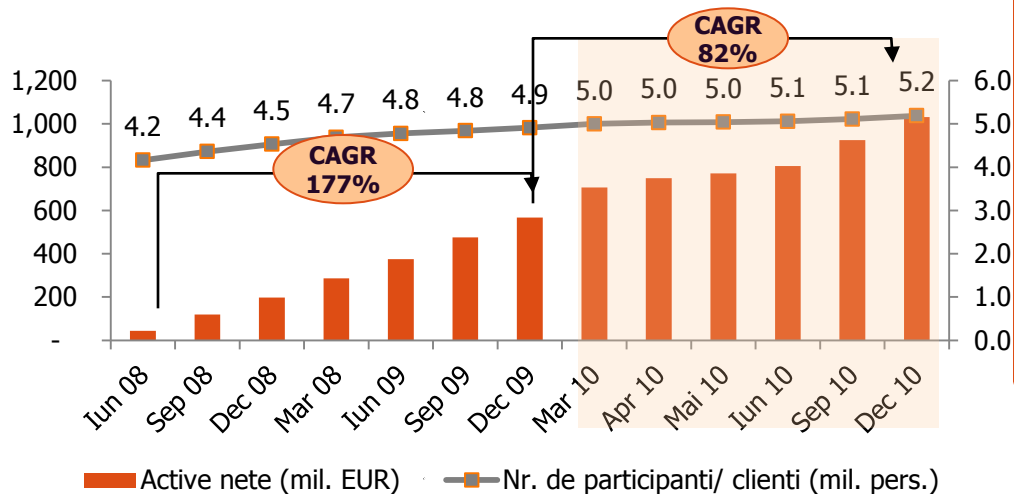
Asigurari agricole – cota de piata**

Piata pilonului II al fondurilor de pensii private este inca la inceput

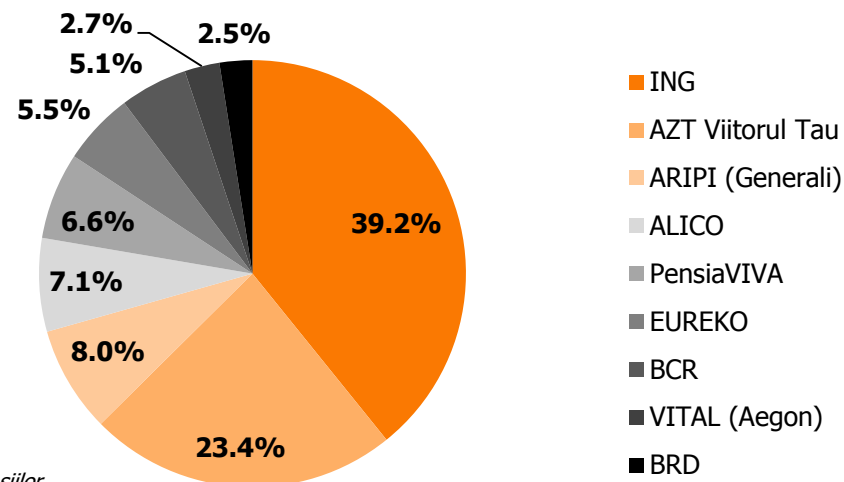
Pensii private – Pilonul II

Total active nete si evolutia numarului de clienti, 2010, mil. RON

- Perioada imediat urmatoare introducerii pilonului II al pensiilor private a dat semne de dezvoltare rapida pentru noua piata
- Incepand cu martie 2010, piata de pensii private – pilonul II da semne ca este inca la inceputul dezvoltarii sale

Cote de piata, ca % din active nete, 2010

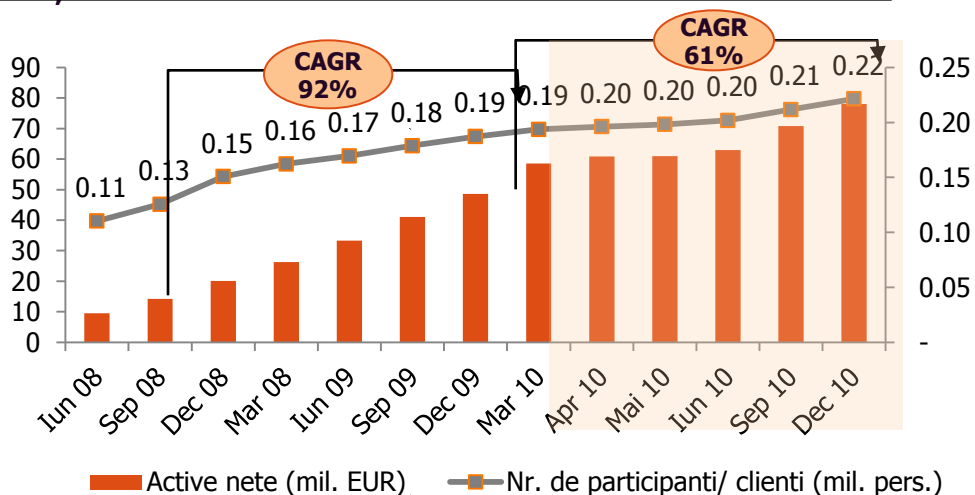

- Aproximativ 64% din cota de piata a pilonului II al pensiilor private este concentrata in mainile a 2 jucatori de pe piata: ING si Allianz Tiriac

50 Piata pilonului III al pensiilor private este in mare parte concentrata in mainile a doi jucatori (~67%): ING si Allianz-Tiriac

Pensiile private – Pilonul III

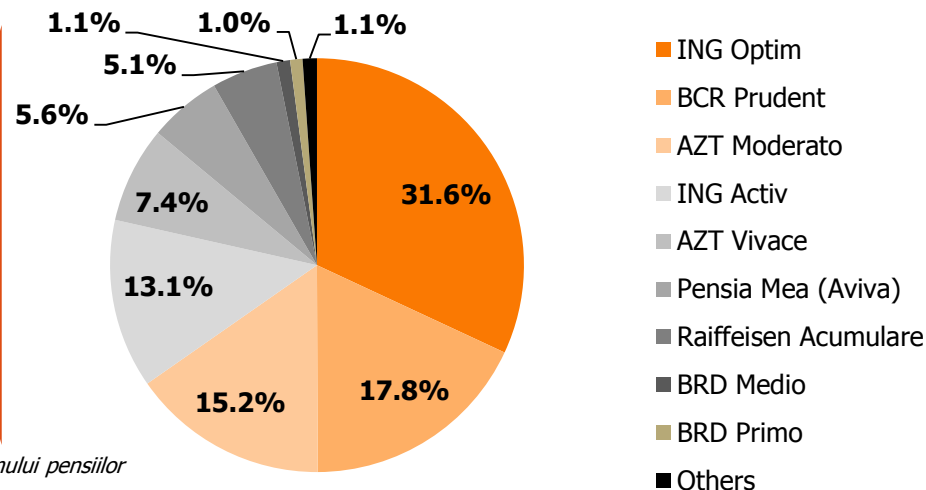
Total active nete si evolutia numarului de clienti, 2010, mil. RON

- Perioada iunie 2008 – decembrie 2009 a aratat un val dinamic al pilonului III de pensii private, accelerat de catre introducerea obligatorie a pilonului II al pensiilor private
- Desi cresterea pietei nu a atins aceleasi valori precum in anii precedenti, piata este inca la inceputul stadiului de dezvoltare

Cote de piata, ca % din active nete, 2010

- Aproximativ 50% din piata este din nou concentrata pe 2 produse de pensii private: ING Optim si BCR Prudent
- Cota de piata a celor mai mari jucatori de pe piata din Romania a pensiilor private, se ridica pentru pilonul III la 67.3%

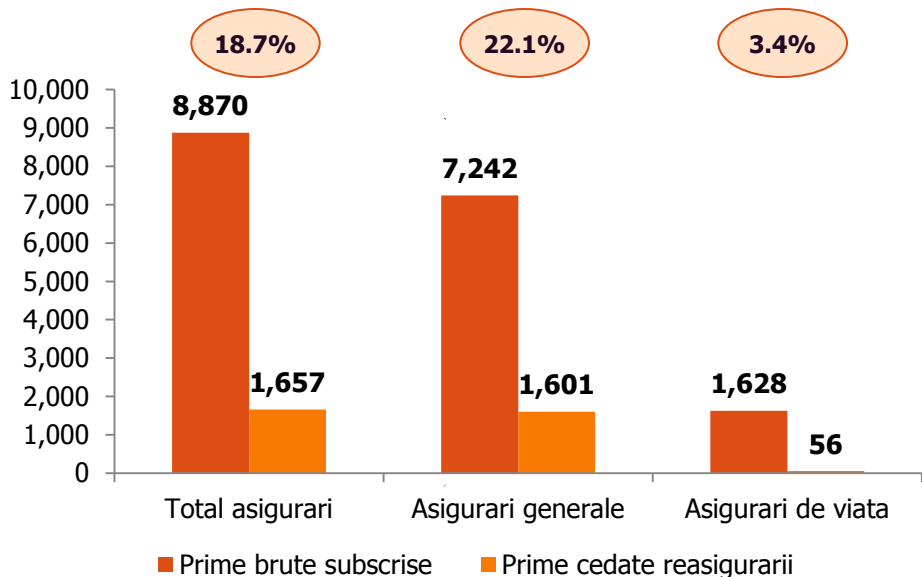

Sursa: CSSPP Raport semestrial (Comisia de supraveghere a sistemului pensiilor private), decembrie 2010
Analiza Ensign

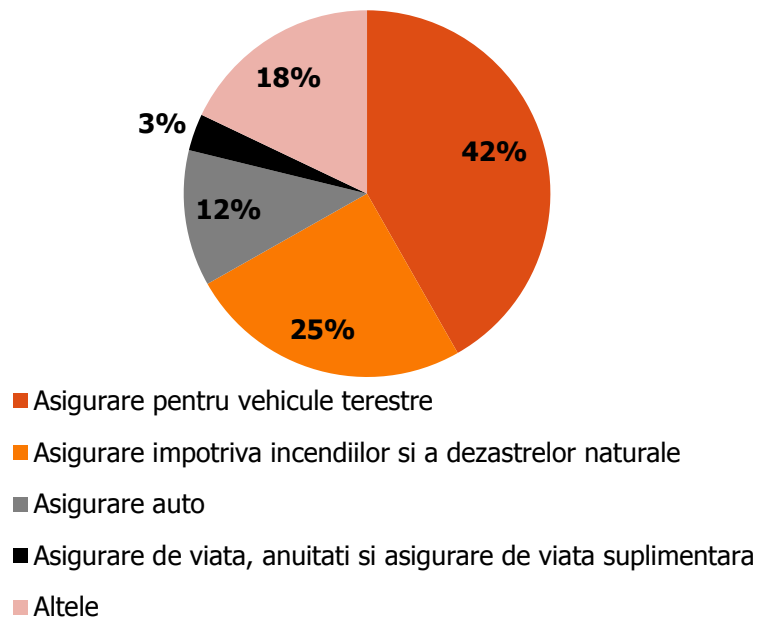
In 2009, 18.7% din primele brute subscrise au fost cedate pentru reasigurare

Piata reasigurarilor din Romania

Prime cedate pentru reasigurare in comparatie cu PBS*, mil. RON

Structura primelor cedate pentru reasigurare, % din PBS*

%

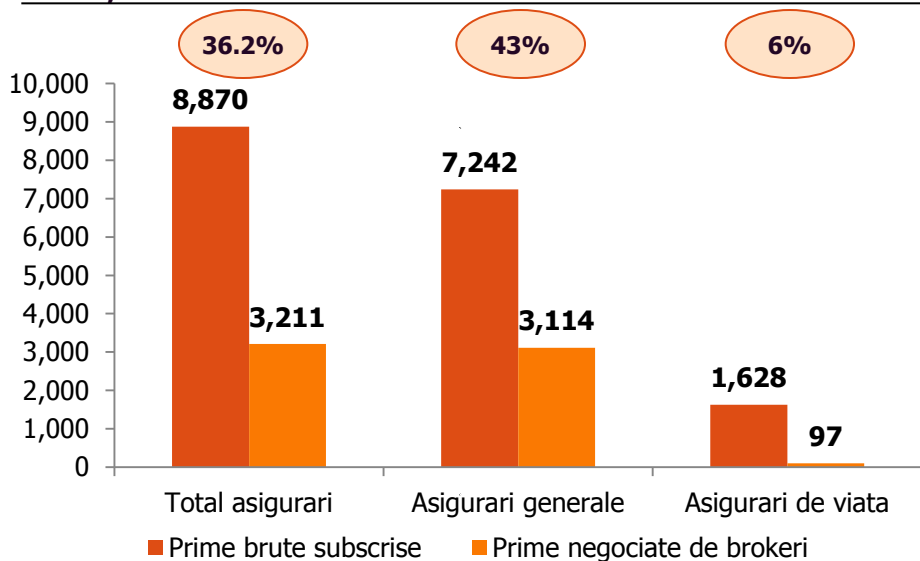
Procent detinut de prime cedate pentru reasigurare din totalul primelor brute subscrise, pe tipuri de asigurari

- Din totalul primelor brute subscrise pentru 2009, 18.7% au fost cedate pentru reasigurare, reprezentand o scadere cu 14.03% comparativ cu valorile inregistrate in 2008
- Scaderea din 2009 a primelor brute subscrise cedate catre reasigurari s-a datorat in primul rand costurilor ridicate de reasigurare si criteriilor stricte internationale de reasigurare
- Companiile cu cele mai mari ponderi ale primelor cedate pentru reasigurare in 2009 au fost ATE Insurance Romania (91%), ASITO Kapital S.A. si Chartis Romania (72%) pentru segmentul de asigurari generale

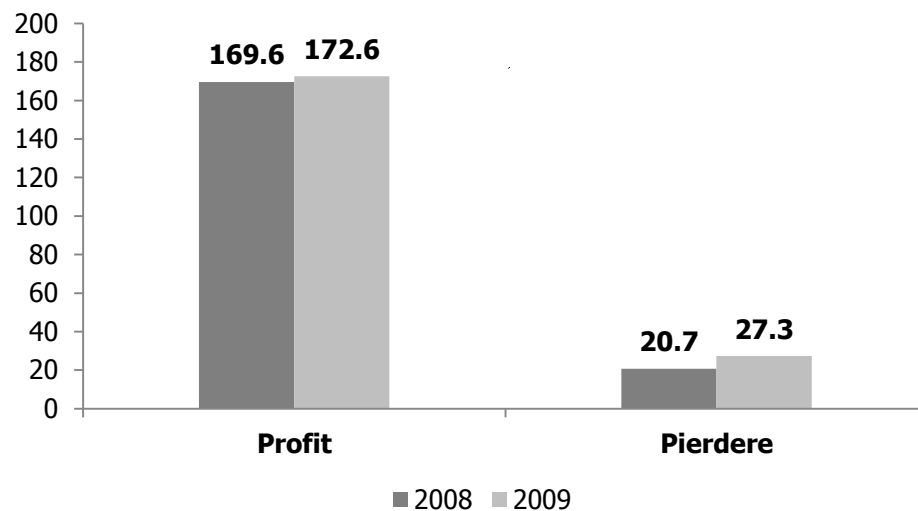
36.2% din primele brute de asigurare din Romania au fost negociate de catre brokeri in 2009

Canalele de distributie - brokerii de asigurari din Romania

Prime negociate de catre brokeri in comparatie cu totalul PBS*, mil. RON

Profit si pierdere inregistrate de catre brokerii de asigurari/reasigurari din Romania, mil. RON

%

Procent detinut de primele negociate de catre brokeri din totalul primelor brute subscribe, pe tipuri de asigurari

- 36.2% din totalul primelor brute subscribe au fost negociate de catre brokeri, reprezentand o crestere cu 13.2% in comparatie cu valorile inregistrate in 2008
- 97% din primele brute subscribe negociate de catre brokerii au privit politele de asigurari generale
- Din 437 de brokerii de asigurari inregistrati la sfarsitul lui 2009, 266 de brokeri au inregistrat profit in acelasi an
- Profitul agregat al pietei, inregistrat de brokeri de asigurari in 2009 a fost de 145.3 mil. RON (2.4 % mai putin fata de 2008)
- Incepand cu 2009, brokerii de asigurari/reasigurari au avut ocazia sa negocieze si scheme de pensii private facultative (12 brokeri au urmarit aceasta linie de afaceri pana la sfarsitul lui 2009)

Tendintele pe termen scurt se refera la posibile consolidari regionale viitoare si la nivelul cererii de produse de asigurare

Tendinte ale pietei de asigurari din Romania – pe termen scurt & mediu (extras)

Tendinte	Rationament
<p>Noi jucatori pe piata si tendinte de consolidare</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pe parcursul ultimilor ani, au existat unele cazuri de consolidare (ex. Uniqa - Unita, Vienna Insurance group), precum si noi jucatori pe piata (Signal Iduna, Ergon, Aegon etc.) Chiar daca mai restrans decat acum cativa ani, posibilitatea noilor achizitii inca poate fi considerata, din momentul in care piata va incepe sa isi revina, in mod special datorita potentialului ridicat de revenire
<p>Concurenta sporita / rolul bancilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bancile devin mai competitive pe piata asigurarilor, si de asemenea continua sa fie un canal de distributie important pe piata asigurarilor (respectiv, bancassurance)
<p>Rebranding</p>	<ul style="list-style-type: none"> Strans legata de remodelarea peisajului concurential, rebranding-ul pare a fi o alta tendinta a pietei din Romania (in special in cazul unor activitatii ce tin de fuziuni & achizitii)
<p>Cererea orientata catre noi produse de asigurare</p>	<ul style="list-style-type: none"> In contextul economic curent, clientii devin reticenti in ceea ce priveste investitiile Introducerea de noi produse de asigurare care contin si o componenta de investitii se va dovedi benefica
<p>Inovarea produselor ar putea fi un viitor factor cheie de succes (pe termen mediu sau lung)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gama de produse oferite este asemanatoare in randul companiilor de asigurari Inovarea de produs nu este inca foarte importanta in agenda competitorilor

Va multumim!

Pentru informatii suplimentare, va rugam sa ne contactati!

Ensign Management Consulting
Str. Traian nr. 184-186, 024045
Bucuresti, Romania
Telefon: +40 31 4055468
Fax: +40 31 4055467
www.ensight.ro

Know. Transform. Perform.